

ELANnaša
SMUČINA

LETNIK 18

ŠTEVILKA 10

10. NOVEMBER 1979

Tričetrletni obračuni sprejetiPO OBRAVNAVI NA DELOVNIH
SKUPINAH — ANALIZE PRIHODNJIČ**Razprava delavcev o gospodarjenju**

Kvalitetna razprava delavcev o lastnem gospodarjenju je pogoj za njihovo zavzetost pri delu in odločanju o rezultatih dela.

Naj ob tej priložnosti spomnimo predvsem urednike in organizatorje obveščanja, sindikalne aktiviste in tudi poslovodne organe na vsebino 150. člena zakona o združenem delu, ki pravi, da pred ugotovitvijo periodičnega obračuna oziroma zaključnega računa delavci v temeljni organizaciji obravnavajo in ocenjujejo rezultate svojega dela in poslovanja temeljne organizacije na podlagi informacije in poročila, ki ga predloži poslovodni organ temeljne organizacije. Za točnost podatkov in za strokovno oceno je odgovoren poslovodni organ oziroma tisti, ki je gradivo pripravil. Po obliki in vsebini mora biti informacija dostopna in razumljiva vsakemu delavcu, torej ne sme biti niti »frizirana« niti »okrašena« z odvečnimi informacijami, ki bi namesto obveščeniosti dosegle napačno obveščeniost oziroma neobveščeniost. V 550. členu pa zakon med drugim govori tudi to, da poslovodni organ krši delovne obveznosti, če ne izpolni svoje dolžnosti glede obveščanja delavcev in sindikata. Nimamo namena niti mahati s tem in še manj groziti, hočemo le reči, da se še bi smelo zgoditi, da

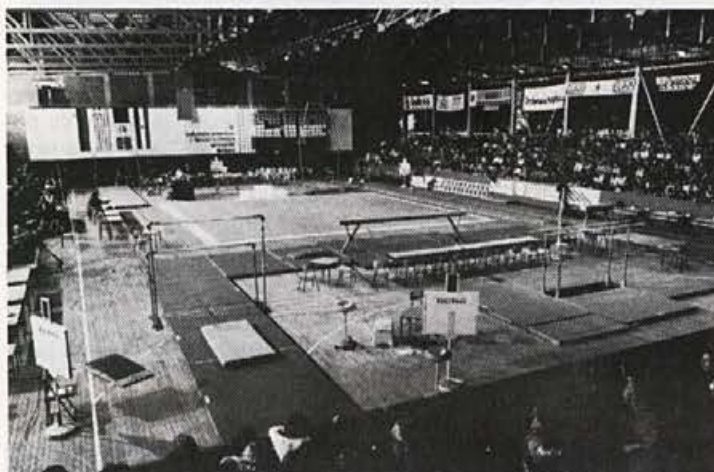
delavci ne bi bili obveščeni o gospodarskem poslovanju svoje organizacije združenega dela.

Ne bi se namreč smelo dogajati, kot se je v naslednjem primeru. Občinski časnik je objavil podatke o poslovanju vseh OZD v občini, torej tudi tistih, ki so ugotovile izgubo. Zanimivo je, da so takoj po objavi poslovodni organi »izgubašev« poklicali urednika in mu očitali, da jim vznemirja delavce. Seveda, ker ti delavci sploh niso vedeli, da imajo izgubo. Če so bili delavci vznemirjeni, so bili popolnoma upravičeno, pa ne zaradi urednika, ampak zaradi poslovodnih organov, ki so prikrivali podatke in s tem kršili pravice delavcev. Če delavci niso obveščeni, ne morejo odločati, torej ne morejo samoupravljati. Sindikat je za odpravljanje takšne anomalije še posebno odgovoren.

Delavce obveščati za odločanje

O vprašanih ustvarjanja in delitve dohodka, načelu delitve po delu in osebnem dohodku ter povezanosti realnih osebnih dohodkov z življenjskimi stroški je razprava najbolj obširna. O tem temeljito govori stališča predsedstva RS ZSS o nalogah sindikatov v sedanjih družbenoekonomskih razmerah.

Vladimir Jerman

Tako je izgledala tekmovalna arena na Kodeljevem

Še ena potrditev našega gimnastičnega orodja**11. BALKANSKO PRVENSTVO V ŠPORTNI IN RITMIČNI GIMNASTIKI V LJUBLJANI**

Ljubljanska Gimnastična zveza je od 12. do 19. oktobra organizirala v dvorani na Kodeljevem 11. BALKANSKO PRVENSTVO V ŠPORTNI IN RITMIČNI GIMNASTIKI. Samo tekmovalje z ozirom na ozko področje Balkana ne bi bilo nič posebnega, če bi v ekipah sodelujočih držav ne bi nastopala taka imena, kot Nadia Comaneci, olimpijska zmagovalka iz Montreala in Stojan Delčev, letošnji evropski prvak med člani. Pri tem je potrebno še omeniti, da je romunska ženska vrsta tudi najresnejši kandidat za osvojitev ekipnega zmagovalca na bližnjih tekmovaljih kot je svetovno prvenstvo decembra v ZDA in Olimpijske igre naslednje leto v Moskvi.

TOZD ŠPORTNA ORODJA je na tem tekmovalju podobno kot malo pred tem na MIS sodeloval s kompletnim telovadnim (Nadaljevanje na 2. strani)

Letošnji evropski prvak Stojan Delčev med vajo na naši bradlji

11. BALKANSKO PRVENSTVO V ŠPORTNI IN RITMIČNI GIMNASTIKI V LJUBLJANI

(Nadaljevanje s 1. strani)

orodjem, razen parterja in blazin. Poleg tega smo pred in v času tekmovanja nudili potreben strokovni servis. S sodelovanjem na tem tekmovanju se nam je ponudila enkratna prilika, da kvaliteto našega telovadnega orodja (poleg uspešnega nastopa na MIS-u) preverijo tudi svetovni mojstri v gimnastiki. Pri tem ni šlo toliko za možnost prodaje na vzhod kot za resnično potrditev kvalitete orodja.

Samo tekmovanje je nudilo prikaz vrhunske gimnastike in prav škoda je bilo, da dvorana na Kodeljevem sprejme tako malo gledalcev. Organizacija tekmovanja je bila razen manjše napake odlična in, kar je za nas najpomembnejše, vsa orodja so preizkušnja odlično prestala. Še več, že med tekmovanjem so trenerji in tekmovalci izražali priznanje kvaliteti našega orodja.

Eden od težjih elementov preskoka čez konja

Vsega, kar so tekmovalci novega pokazali, se ne da povedati. Vendar je že s tem, če povemo, da je bilo tekmovanje tako za romunsko kot za bolgarsko vrsto generalka za bližnje svetovno prvenstvo v Ameriki, povedano veliko. To pomeni, da smo bili prvi, ki smo videli, kaj bodo Comaneci, Eberle in ostale Romunke, pa tudi bolgarski in romunski fantje na bližnjih tekmovanjih novega prikazali.

O doseženih rezultatih naj na kratko omenim, da med fanti ni zmagal glavni favorit tekmovalca Delčev, ki je zaradi dveh napak na konju z ročaji in drugo pristal šele na 4. mestu. Zmagal je romunski veteran Grecu. Od naših, ki so se prizadevno borili za čimboljši uspeh, je potrebno posebno pohvaliti državnega prvaka Kezunoviča, ki je z osvojenim tretjim mestom dosegel svoj doslej največji uspeh.

Pri dekletih je bila po pričakovanju najboljša izenačena vrsta Romunije s Comanecijevo na čelu, ki je pokazala res izredne akrobatske sposobnosti na parterju in za vajo na dvovišinski bradlji dobila desetki.

Našim dekletom manjka v vajah predvsem težjih elementov in pa boljša izenačenost vrste. Kljub temu pa so v tekmovanju na posameznih orodjih segale po medaljah.

Naj na koncu omenim še novinarsko konferenco, ki je bila po zaključku tekmovanja. Konferenca so se udeležili pred-

stavniki grške, romunske in jugoslovanske gimnastične zveze ter Nadia Comaneci, Emilia Eberle in njihov trener Bela Karoly, ki ima največ zaslug, da je danes romunska vrsta svetovna velesila. Beseda je tekla predvsem o pripravah romunske reprezentance, smislu in riziku pri uvajanju tako težkih elementov v sestave vaj, prepočasnem prilagajanju sodniških kriterijev in sploh problematiki ocenjevanja takih vaj, ter o smerh razvoja gimnastike nasploh.

Za nas je bila najzanimivejša — in zato sem se konference tudi udeležil — njihova ocena kvalitete našega orodja. Kot sem navedel že v Tedenskem poročevalcu, so orodje vsi pohvalili kot zelo dobro in enakovredno vodilnim tujim proizvajalcem. Nadia pa je poleg splošne ocene še posebej dodala, da je dvovišinska bradlja najboljša bradlja, na kateri je doslej nastopila.

Alojz Pintar, ing.

TOZD ni osamljen otok

Iz govora tov. F. Popita v Slovenski Bistrici (Delo, 25. okt. 1979)

Zaradi aktualnosti tudi pri nas pričujemo njegov uvodni prispevek!

Zapiranje v lastne okvire in neodvisna politika tozdvov ne prispevata k razvoju družbenoekonomskih odnosov.

»Še vedno ni prevladala zavest, da delavci delajo na družbenih proizvodnih sredstvih, torej objekti, stroji in naprave niso last temeljnih organizacij. Zato se ne samo v Impolu — ampak še marsikje — dogaja, da ima vsak tozdvov svojo politiko, da temeljne organizacije planirajo neodvisno od delovne organizacije ali sestavljene organizacije, dohodkovni odnosi ostajajo samo pri besedah.«

Takšna tozdvovska miselnost, ki je daleč od prvotne zasnove temeljnih organizacij, v katerih naj bi imeli delavci večjo možnost odločanja in vplivanja na rezultat in pogoje dela, pelje samo v dve skrajnosti: prva je anarhija, ki lahko povzroči razpad delovne organizacije — ta mora sicer zagotavljati delavcem perspektivo in socialno varnost — druga pa je zahteva po tako imenovani trdi roki, torej korak nazaj v administrativni socializem, pod krinko, da je samoupravljanje krivo za vse težave in

probleme. Zato je Franc Popit še posebej poudaril odgovornost komunistov v Impolu — tu so sicer dosegli dobre poslovne rezultate, ki pa so v marsičem predvsem posledica višjih cen izdelkov za delovanje znotraj političnega sistema, v samoupravnih organih, delegacijah in drugih družbenopolitičnih organizacijah. Se vse prevečkrat se komunisti pogovarjajo o koordiniranju dela med družbenopolitičnimi organizacijami, kot da gre za koalicio, namesto da bi se dogovarjali o svojem delu, znotraj teh institucij in organizacij, kjer le z zgledom, aktivnostjo in najbolj naprednimi stališči lahko odigrajo avantgardno vlogo.

Novice

— »Mediterranske igre« so stale 2.432.055.000 din.

— Na sejmu ISPO (od 28. 8. do 2. 9. 1979) v Munchnu je razstavljalo 1.003 podjetij iz 29 držav.

40 % kupcev je bilo iz inozemstva.

— Vrednost nove PU tehnologije pri ATOMIC-u ocenjujejo na 12 MIO šilingov — ali 17.500.000 din.

— Profesionalni alpski smučarji začnejo letos sezono v Evropi. Prvo tekmovanje bo v Avstriji (Sölden) — 17. novembra.

Uspela vaja Kezunoviča

Prodajni cilji Elana na »MIS – 79«

Znani novinar Vasa Stojković, šef press centra na MIS, v nagovoru predstavlja zbranim novinarjem Elan in direktorja Dolfeta Vojska

S sodelovanjem ELANA na MIS-u 79 in dobavo tekmovalnih orodij se je ponudila priložnost, da preko predstavnikov držav udeleženk vstopimo kontakt in tako poskušamo prodreti tudi na tržišče mediteranskih držav. Vse te države, z izjemo Francije in deloma Italije, nimajo svoje industrije telovadnih orodij in so zato odvisne od uvoza. To so tudi države, ki precej vlagajo v razvoj šolstva, s tem pa tudi vzporedno v šolske objekte in telovadnice. In kar je najvažnejše, nimajo svojih predpisov, ki bi zahtevali kakšne posebne izvedbe orodij. Celotno akcijo smo si zamislili tako, da smo vsem nastopajočim na naših orodjih predali prospekte in priložili majice, vodje ekip in trenerje pa smo povabili na razgovor. Naš štand je bil v športni dvorani GRIPE Split, kjer so bila tekmovanja v orodni telovadbi, dviganju uteži in finalne tekme v odbojki, rokometu in košarki. Vodje ekip in trenerji so se radi odzvali našemu vabilu in prihajali na razgovore. Vsakega smo seznanili z asortimantom izdel-

kov in se pozanimali za možnost plasmaja telovadnega orodja v posamezno državo in pa seveda oceno tekmovalnih orodij. Iz danih informacij največ uvažajo telovadno orodje od firme Reuther — ZRN, deloma pa tudi iz Francije in ZDA. Ocene naših orodij so

Poskus našega predstavnika Šurbanoviča

Direktor Dolfe Vojsk je novinarje informiral o Elanu, nalogah, ki smo jih zadali za MIS, in o rezultatih, ki smo jih dosegli

bile pohvalne, brez kakršnekoli pripombe.

Imeli pa smo tudi nekaj konkretnih razgovorov, ki naj bi že v bližnji prihodnosti omogočili tudi izvoz orodij. Take razgovore smo imeli s predstavnikom Egipta, ki ima prodajalno športnih artiklov in tudi opremlja šole. Predstavniki Italije pa je lastnik tovarne športnih orodij, vendar ne proizvaja vsega asortimana in želi z našimi orodji kompletirati

Razgovor z ministrom za šport Egipta (levi) in potencialnim kupcem našega orodja (desni)

ponudbo. Libanonci pa so se zanimali predvsem za uteži. Gostitelj prihodnjih Mediteranskih iger leta 1983 bo Maroko, zato smo jim ponudili dobavo naših orodij.

V Splitu smo se srečali in imeli številne razgovore s predstavniki raznih športnih organizacij iz cele Jugoslavije. Obiskali so nas tudi predstavniki Gimnastične zveze Jugoslavije in se zahvalili za pomoč pri organizaciji MIS-a in izrazili željo po dobrem sodelovanju tudi

vnaprej. Zveza za dviganje uteži Beograd pa nam je dala celo pismeno zahvalo za dobro sodelovanje, predlagali pa so, da bi ustanovili skupno komisijo, ki bi skrbela za razvoj in testiranje orodij za dvigalce.

Možnosti za izvoz v dežele Mediterana so se tako odprle, na nas pa je, da z večjo elastičnostjo in krajšimi dobavnimi roki kot na domačem trgu izvoz tudi realiziramo.

Janez Hribar, oec.

Po končanem nagovoru novinarjev smo se z mnogimi še posebej pogovarjali. Na sliki direktor Dolfe Vojsk s tov. Vilkom Luncerjem od revije »SN« in tov. Egonom Bergantom, šefom športne redakcije DELA

Priprave za srednjeročni plan DO Elan 1981–1985

Priprave na nov srednjeročni plan DO Elan in njene samoupravne dele za obdobje 1981–1985 potekajo intenzivno, o njih pa je bilo v mesečniku »NAŠA SMUČINA« do danes malo povedanega. Zato je prav, čeprav je pozno, da v današnji in prihodnjih številkah mesečnika redno informiramo in obveščamo o poteku priprav in sprejemanju tega izredno pomembnega dokumenta.

Da glede na današnji čas ne bi začeli nekje na sredini smo se odločili, da na kratko navedemo izveček vsebine od začetka priprav po fazah, ki so navedene v sklepnem dokumentu iz programa dela.

ANALIZA DOSEDANJEGA RAZVOJA DO ELAN

Delo na planih je tesno povezano z uspešnostjo izgrajevanja vseh vidikov družbeno-ekonomskih odnosov, uveljavljanja sistema samoupravnega planiranja kot je opredeljen v zakonu o sistemu družbenega planiranja in o družbenem planu Jugoslavije in v osnutku ustreznega republiškega zakona ter v zakonu o združenem delu.

Namen analize poslovanja je ugotoviti doseganje poslovanja, njegove prednosti in pomanjkljivosti, skratka ugotoviti poslovno stanje, s katerim DO pričinja novo plansko obdobje. Izhajajoč iz namena celotne analize funkcijskih delov in analize celote zajete v analizi dohodka in uspešnosti poslovanja je smiselno določen spisek podatkov, s pomočjo katerih je izdelana analiza poslovanja. Podatki so prikazani in obdelani po letih za tekoče srednjeročno obdobje. Podatki do leta 1978 so po nominalnih vrednostih, za leto 1979 predstavljajo planske nominalne postavke, dočim je za leto 1980 predvidena realna vrednost po stalnih cenah planiranih v letu 1979. Iz teh in znanih podobnih razlogov je realnost analize, še posebno v primerjavi uresničevanja plana za preteklo in tekoče srednjeročno obdobje nepopolna. Kljub temu pa so bistvenega pomena ugotovitve, ki predstavljajo rezultat celotne analize in osnovo za sprejemanje ukrepov.

Na kraju uvodnega dela ni odveč pojasnilo, da so izdelane primerjave s celotnim zveznim, republiškim in občinskim raz-

vojem in ne po dejavnostih, panogah ali sorodnimi podjetji kot bi bilo željeno, izključno zaradi uvedbe nove klasifikacije v Jugoslaviji z letom 1977, ki je prinesla v celotno življenje korenite spremembe.

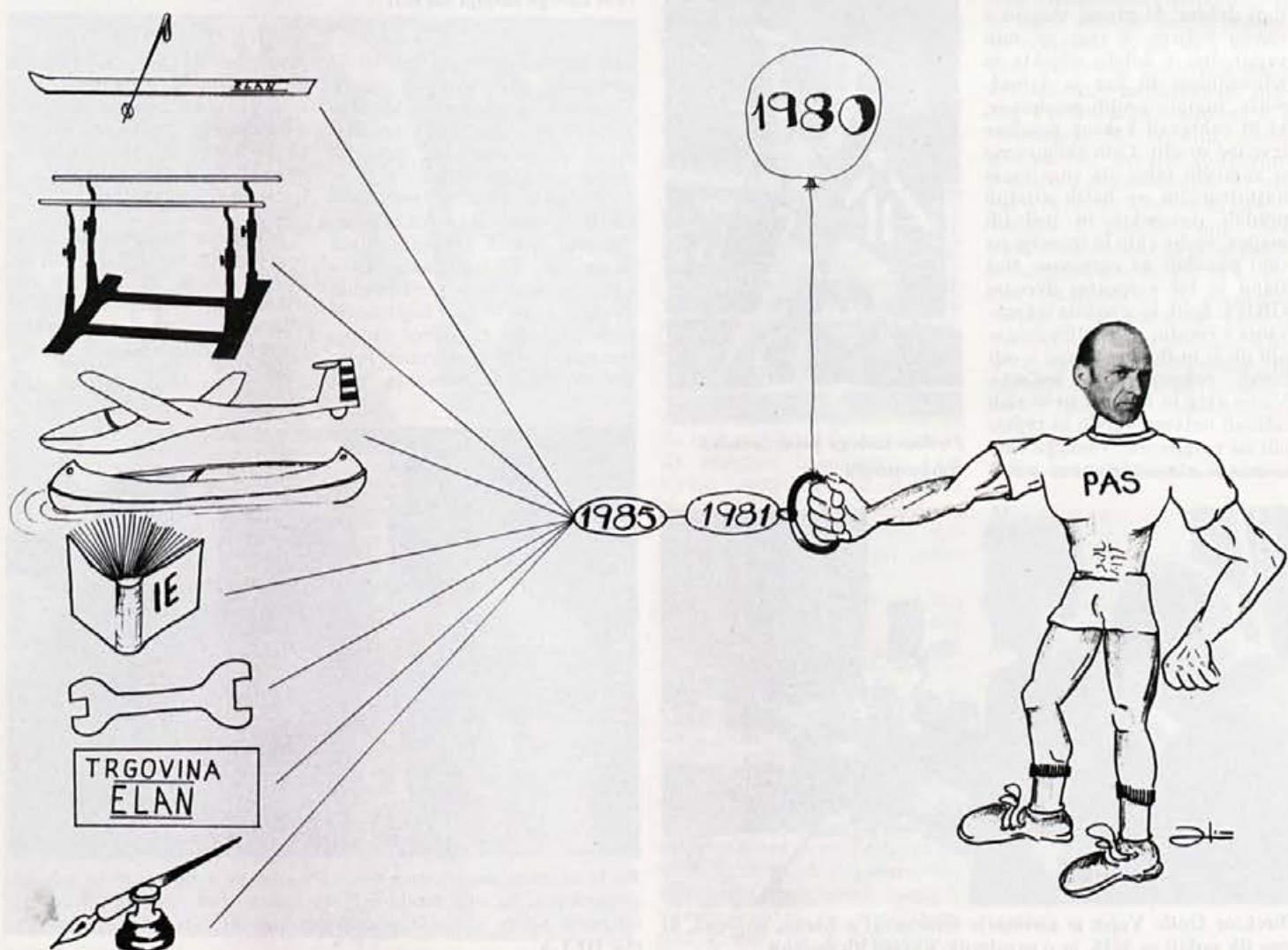
SPLOŠNI PREGLED RAZVOJA DO LETA 1975

Elan je postal ena izmed vodilnih tovarn smučí in športne opreme na svetu. Iz čistega rokodelskega dela takoj po vojni, se je razvil v napredno industrijsko proizvodnjo, ki se poslužuje znanstveno raziskovalnih metod in dosežkov sodobne tehnologije. Kot znana tovarna športne opreme ELAN je razširila svojo dejavnost poleg smučí še s proizvodnjo plastičnih čolnov naj-sodobnejših oblik in funkcij, s katerim se dopolnjuje vrzel sezonskega značaja. Izdelava vseh vrst telovadnega orodja z opremo in montažo telovadnic, trim opreme in drugo, so prednosti, ki jih tovarne smučí v svetu nimajo. Le-te so specializirane samo na smučí, dočim je Elan mnogostranski na področju izdelave izdelkov za šport, rekreacijo in razvedrilo,

katerega so delovni ljudje doma in v svetu vedno bolj potrebni.

Koncept razvoja ELAN že od samega začetka določa proizvodnjo športnih izdelkov s stalnim celovitim izpopolnjevanjem in dopolnjevanjem asortimana, ki zagotavlja vedno močnejše prodiranje na svetovno tržišče. Doseganje omejenih osnov ne bi bilo mogoče brez vzporednega vgrajevanja časa primernih organizacijskih oblik in vključevanja socialističnega samoupravnega sistema.

Velikost Elana je pogojena z optimalnim produkcijskim obsegom, ki pa daleč presega tržne potrebe domačega tržišča. To in pa znatna potreba po uvozu reprodukcijskega materiala, je sililo Elan že od leta 1950 naprej, da se je angažiral v mednarodnem trženju in vstopil v močno konkurenco. Ta mu je zopet narekovala večvrstno proizvodnjo, saj je bil argument kapitala, pa tudi riziko prodaje sezonskih artiklov, podvrženih konkurenci, modi, slabim letnim sezonam prevelik, da bi ga lahko nosil kolektiv, odvisen sam od sebe.

Močna izvozna usmerjenost Elana je dosežena z izgradnjo Elanove svetovne družine zastopnikov. V poslednjem času se je Elan usmeril tudi na lastno udeležbo pri nekaterih teh firmah ali pa na ustanovitev lastnih zastopniških firm s tujo udeležbo. Na ta način je Elanu uspelo izgraditi kontinuirano prodajo v 38 deželah sveta.

Ena od glavnih orožij v konkurenčnem boju je bila v letu 1962 ustanovitev lastnega inštituta za raziskovalno in razvojno aktivnost na področju športnega orodja, kasneje pa še lasten center za elektronsko obdelavo podatkov.

Množični kakor tudi vrhunski šport je bil deležen aktivne podpore ves čas razvoja podjetja. S prodorom v tekmovalni šport, ki je v resnici sodobni reklamni medij za kvalitete proizvode, je Elan dobil tudi svojo mednarodno afirmacijo v kvaliteti, kar seveda vključuje nove dimenzije trženja, možnosti razvoja Elana in osvajanja novih artiklov, končno pa tudi nove vidike konkurence, ki terja tudi od Elana stalno vitalnost, raziskovalno zahtevnost ter kvalitativno zahtevnost.

Za vsa prizadevanja, ki jih je Elan vlagal v oblikovanje pozitivne predstave o svojih izdelkih doma in v tujini, za utrjevanje svojega imena oz. renomeja kakor tudi celotne družbe, je dosegel vrsto priznanj lokalnega, republiškega, zveznega in mednarodnega značaja.

Ekonomski razvoj DO Elana je razviden iz priloženega pregleda zaposlenosti, proizvodnje in izvoza od 1945—1975 v indeksih:

Leto	zaposleni	dosež. proizv.	proizv. na zap.	izvoz
1945	10	0	4	0
1950	37	15	41	začetek
1955	45	30	66	2
1960	100	100	100	100
1965	136	366	269	240
1970	173	942	546	648
1975	202	2802	1390	1147

SAMOUPRAVNI DRUŽBENOEKONOMSKI RAZVOJ

Na področju razvoja družbenoekonomskih odnosov je bila celotna aktivnost v zadnjih letih usmerjena v krepitev mesta in vloge delavcev v temeljni organizaciji združenega dela kot temeljni samoupravni skupnosti družbenega dela in življenja. Zlasti pa to velja pri:

— decentralizaciji odločanja in upravljanja v smislu postavljanja novih TOZD. Do leta 1978 je bila v DO Elan naslednja

samoupravna organiziranost:

— TOZD Športni rekviziti

— TOZD Inštitut

— Delovna skupnost skupnih služb

V letu 1977 je bila izvršena reorganizacija s tem, da je nastopilo pet TOZD in dve delovni skupnosti.

S 1. 1. 1979 pa je samoupravna organiziranost v DO Elan doživela ponovne spremembe in s tem dobila trajnejšo vrednost in organizacijsko stabilnost. V okviru DO Elan je torej določena in samoupravno sprejeta, vendar uradno še ne registrirana naslednja samoupravna organiziranost:

— TOZD Smuči (TSM)

— TOZD Športna orodja (TŠO)

— TOZD Plastika (TPL)

— TOZD Trgovina (TTR)

— TOZD Inštitut (TIE)

— TOZDVzdrževanje(TVZ)

— Delovna skupnost skupnih služb (DSSS)

Sprejeta samoupravna organiziranost pa je poleg dobrih strani pustila oz. odprla vrsto problemov: močne strukturne spremembe (obseg, kadri), povečan obseg administrativnega dela, pomankanje kvalitativnih in temeljnih primerjalnih podatkov ter drugo.

— izdelavi in dopolnjevanju samoupravnih aktov TOZD, DSSS in DO glede na novo samoupravno organiziranost, spoznanje in zahteve samoupravne prakse, ko pa glede na Ustavo in ZZD časovno zastajamo;

OPOMBA: Podrobno je obdelano v gradivu GD z dne 5. 3. 79 in zapisniku kolegija 5. 3. 79

— urejanju samoupravnega planiranja, glede na novo organiziranost in usklajevanje z zakonodajo. DO Elan že 10 let izdeluje svoje plane, pri tem pa moramo priznati, da se prepočasno uveljavlja nov sistem in metodologija samoupravnega družbenega planiranja za hitrejšo razvijanje samoupravnih družbenoekonomskih odnosov na podlagi Ustave, ZZD in Zakona o temeljnih sistema družbenega planiranja. Planski dokumenti še niso v zadostni meri sredstvo in inštrument za celovito obvladovanje pogojev in tokov družbene reprodukcije. Po obsegu in kvaliteti so nepopolni, ker ni dosledno in celovito zajeto planiranje ekonomskih, socialnih, kulturnih, prostorskih, ekoloških in drugih pogojev in osnov za pridobivanje in povečanje dohodka ter za njegovo razporejanje na osebno, skupno in splošno porabo ter na sredstva za razširitev materialne osnove združenega dela in rezerve. Kljub mnogim pomankljivostim predstavlja pomemben korak dalje k uveljavljanju samoupravnega planiranja, brez ka-

terega ni moč krepiti položaja delavcev v združenem delu.

V začetku leta 1979 je prišlo v DO do rebalansa tekočega srednjeročnega plana predvsem iz dveh razlogov. Prvič zaradi doseženih oz. preseženih večine planskih ciljev in nalog, drugič pa zaradi reorganizacije samoupravne organiziranosti.

— urejanju in uresničevanju dohodkovnih odnosov v fazi družbene reprodukcije, predvsem na področju pridobivanja in razporejanja dohodka. Na področju razporejanja dohodka še nismo uspeli zagotoviti celovitega in sočasnega odločanja o zadovoljevanju osebnih, predvsem pa skupnih in splošno družbenih potreb ter o sredstvih za razširitev materialne osnove dela in o sredstvih rezerv, kar onemogoča uveljavljanje načela soodvisnosti med gibanjem dohodka in vsemi nameni porabe. Ob tem pa je pomembna ugotovitev, da je gibanje OD v DO Elan v odvisnosti na dosežen dohodek, v čemer se ločimo od neredkih drugih samoupravnih organizacij, ki so oblikovale sredstva za OD ne glede na dosežen dohodek in bolj pod vplivom tekočih ekonomskih gibanj, zlasti rasti življenjskih stroškov ter neodvisno od rezultatov dela in dosežene individualne in družbene produktivnosti dela. Nadalje ugotavljamo, da prepočasno napredujemo pri neposrednem združevanju dela in sredstev družbene reprodukcije med področji združenega dela, ki se medsebojno delovno, proizvodno in dohodkovno povezujejo zato, da bi dosegli skupne interese in cilje; poglabljanju uresničevanja dohodkovnih odnosov med proizvodnjo in trgovino. V tej zvezi so bili doseženi pozitivni premiki, katere pa je potrebno še bolj intenzivno razvijati.

— uresničevanju svobodne menjave dela se pospešeno iščejo rešitve, ki naj prispevajo k hitrejšemu uveljavljanju družbenoekonomskih odnosov med delavci storitvenih dejavnosti in uporabniki njihovih storitev. Ohranja se stara praračunska miselnost. Uporabniki zaradi majhnega vpliva na oblikovanje programov in cen storitev obravnavajo sredstva za zadovoljevanje skupnih potreb čisto kot stroške in ne kot združevanje sredstev za zadovoljevanje dogovorjenih osebnih in skupnih interesov. To pa ne velja samo za DO, temveč tudi izven nje in se zaradi tega prepočasno uresničujejo prednostne naloge v razvoju družbenih dejavnosti.

— Informiranje in obveščanje zaposlenih je prilično dobro razvito, saj so ustaljene stalne oblike: dnevne informa-

cije, tedenski poročevalec, interne informacije (po potrebi), mesečnik Naša smučina in razna obvestila preko oglasnih desk. Doseženi uspehi ne smejo uspavati ali neopazno prehajati v ilustrirane revije.

— **Ljudska obramba** in družbena samozaščita beleži v preteklem obdobju zadovoljive uspehe, kar še posebno velja za civilno zaščito, ki je uspešno izvedla nekaj praktičnih vaj. Vrzal pa obstaja na področju izobraževanja posameznih enot CZ.

— **Samoupravljanju** je znotraj DO dan vedno večji poudarek in pomen, kar dokazujejo rezultati, še vedno pa je čutili premajhno povezanost delegatskega sistema izven DO.

— **Organizacija dela** Na področju poslovne in samoupravne organizacije dela je v zadnjem obdobju dosežen precejšen premik v smislu izgradnje makro skeleta znotraj DO, kateri pa je povzročil velik razkorak do operativne mikro organiziranosti, ki pa se prepočasno prilagaja in usklajuje potrebam.

Ne nazadnje pa velja ugotovitev, da je predvsem v minulem obdobju tekočega srednjeročnega obdobja značilno tako znotraj DO kot celotne družbene skupnosti prepogosto, včasih tudi nesistemsko spreminjanje tudi temeljnih osnov, ki so povzročale nove obsežne probleme in končno zameglile sliko v poslovnem življenju.

PRIMERJAVA EKSTREMNIH SREDSTEV KAZALCEV RAZVOJA

Uresničevanje ciljev in nalog tekočega srednjeročnega plana je v prvih štirih letih njegovega izvajanja potekalo v zelo zapletenih pogojih gospodarjenja, po katerih so bili značilni zlasti odpravljanje nakopičenih neskladnosti v razvoju materialnih in družbenih dejavnosti iz preteklih let, izrazita nihanja v gospodarskih tokovih v posameznih letih, inflacijski pritiski na domačem tržišču, kot tudi nestabilna situacija v svetovnem gospodarstvu. V posameznih letih tega srednjeročnega obdobja so bila v tekočih gospodarskih gibanjih prisotna močna konjunkturna nihanja, zlasti pod vplivom ukrepov ekonomske politike in korenitih sprememb v našem gospodarskem sistemu, katerih obseg in globina v preteklem obdobju nista mogla ostati brez vplivov na celotno gospodarsko ravnotežje.

Zaradi uvedbe nove klasifikacije dejavnosti podatki 1977 in 1978 po področjih in panogah niso primerljivi s podatki preteklih let. Zato so v pretežni večini vse primerjave DO Elan izdelane s celoto SFRJ, SRS in Občino Radovljica.

OSNOVNI KAZALCI GOSPODARSKEGA RAZVOJA

stopnja rasti v %

Naziv	Doseženo			Ocena Doseženo Plan		
	1976	1977	1978	1979	76—78 (1)	76—80
Družbeni proizvod — Σ						
— SFRJ (N/R)	17,8/3,9	23,9/7,7	24,0/6,6	21,2/7,0	6,2	6,9
— SRS	2,8	5,9	7,1	6,2	5,5	6,1
— Obč. Rad.	7	3	10	8	7,0	6,2
— DO Elan (N)	18,7	27,7	29,6	27,2	28,6	24,3
Pokrivanje uvoza z izvozom						
— SFRJ	66,2	54,6	56,8	47,4	58,6	
— SRS	71,9	58,8	63,5	64,4	64,5	60
— Obč. Rad.	•	•	105,6	•	•	•
— DO Elan	197,0	133,9	126,3	125,0	142,9	133,8
Zaposlenost — Σ						
— SFRJ	3,6	4,5	4,5	3,3	4,0	3,5
— SRS	2,9	3,9	4,1	3,7	3,6	3,0
— Obč. Rad.	1,0	2,9	4,3	0,1	2,0	1,9
— DO Elan	-1,1	4,2	6,7	9,0	5,4	5,7
Čisti OD na zaposl. — Σ						
— SFRJ	15,5	18,8	20,9	20,1 (1)		(6)
— SRS	15,5	19,1	21,9	24,7 (1)		(6)
— Obč. Rad.	•	•	19,8	•	•	•
— DO Elan	18,6	43,1	9,9	14,3	25,4	22,8
Življenjski stroški						
— SFRJ	11,6	15,0	14,3	14,5	13,5	10,6
— SRS	13,1	14,6	15,8	24	16,8	10,6

OPOMBA:

- Pokazatelji za SFRJ in SRS so vzeti iz Vestnika gospodarske zbornice št. 32 z dne 16. 8. 1979 in Indeks MPGS št. 6/79 ZZS ter MSP št. 6/79 RZS
- Pokazatelji za obč. Radovljica so vzeti iz »Analize« z dne 23. 8. 1979
- (1) v »Doseženo 76—78« je za SFRJ, SRS in Obč. Rad. dana ocena 76—79
- N = nominalna vrednost
- R = realna vrednost
- za DO Elan so dani podatki pod stolpec »Plan 76—80« iz rebalansa SRP 76—80 oz. 79—80 po cenah 79, izpolnjevanje plana po nominalnih vrednostih po tekočih cenah

Industrija v Občini Radovljica je ustvarila v l. 1978 okoli 67% družbenega proizvoda in zaposluje nad 55% delovnega prebivalstva.

Vsa industrija v občini Radovljica je predelovalna, zato ne uživa nobenih prednosti prioritarnih panog. Glede na dejavnosti in deleže je industrija razvrščena na:

Dejavnost	Družb. proizv. %	Celot. prihod. %	Čisti doh. %	Štev. zap. %	Investicije %
Kovinska	28,7	29,0	27,4	29,8	40,1
Elan	20,8	21,1	15,6	13,6	24,8
Tekstilna	14,8	15,0	18,2	23,0	6,5
Lesna	12,8	12,9	15,6	14,3	18,0
Elektro	10,4	10,5	14,6	12,2	0,6
Živilska	8,4	8,4	5,3	4,9	10,0
Kemična	3,0	3,1	3,3	2,2	—
Ostalo	1,1				
Industrija	100	100	100	100	100

OPOMBA:

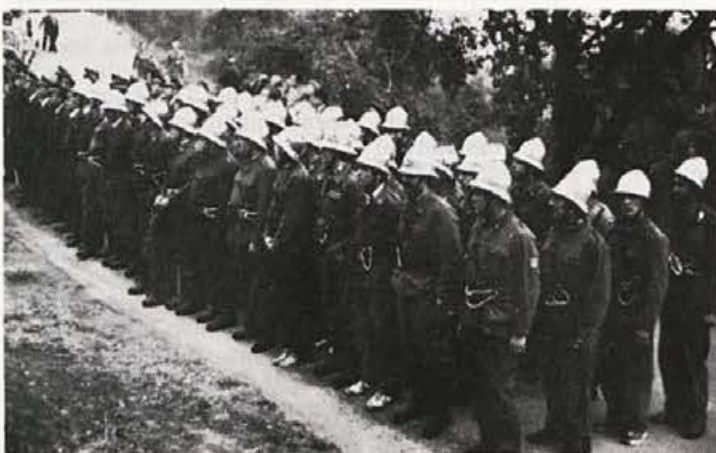
- V primerjavi industrije občine Radovljica je DO Elan vzeta kot celota
- vir podatkov: iz ankete gospodarskih organizacij za prostorski plan obč. Radovljica

DO Elan je v občini edino podjetje, ki je razporejeno pod raznovrstno industrijo in je bila najakumulativnejša dejavnost, sledi ji kemična, elektro, živilska in lesna industrija, močno pa zastajata kovinska, predvsem pa tekstilna industrija.

W. A.

(nadaljevanje prihodnjič)

Ob tednu požarne varnosti

Sektorska vaja gasilcev v Podgori, ob otvoritvi novega vodnega bazena

Požarnovarnostni teden je že tradicionalna akcija za krepitev obrambe pred požarnimi nevarnostmi. Požari vsako leto prizadenejo marsikoga izmed nas, posebno pa delovne organizacije. Zato želimo ob požarnovarnostnem tednu opozoriti vse, naj pravočasno ukrepajo, da bi požare preprečili; če pa so že nastali, naj bi jih znali hitro in strokovno pogasiti že na samem začetku, s priročnimi gasilnimi sredstvi, ki jih imamo na razpolago doma ali na delovnem mestu.

Požari so v zadnjih letih uničili toliko družbenega in zasebnega imetja, da podatki o požarni škodi postajajo vse bolj zaskrbljujoči.

Leta 1977 je bilo v naši republiki skupno 865 požarov, zaradi katerih je nastalo za več kot 44,8 milijona dinarjev škode. Gasilci pa so morali posredovati kar v 1109 požarih. Kljub uspešnim intervencijam gasilcev pa so požari v Sloveniji povzročili za 160 milijonov dinarjev škode. Ob akcijah je bilo poškodovanih 34 delavcev in

21 gasilcev. Ob številnih požarih lahko gasilci, ki so vse bolj usposobljeni in tehnično opremljeni, uspešno ukrepajo, vendar pa družbe ne morejo rešiti vse škode, ki jo povzroči ogenj. Zato je nadvse pomembno nenehno preprečevanje požarov. Samozaščita je osnovna funkcija pri organiziranju požarnega varstva. Okrepiti jo bomo morali tako v organizacijah združenega dela, kot v krajevnih skupnostih. To bomo dosegli, če bodo delavci in občani strokovno poučeni o požarno-varstvenih ukrepih, praktični uporabi gasilnih sredstev in naprav, organizaciji dela in dolžnostih posameznikov ob požarih, da zagotovijo gasilcem najosnovnejše pogoje za delovanje, in pravilnemu vrednotenju požarno-varstvene službe.

Če bomo vse to dosegli, bomo s tem pripomogli h krepitvi družbene samozaščite in s tem krepili gospodarsko moč naše domovine.

Resman Andrej

Na slavnosti v Podgori je govoril predsednik Janez Janc

**Požarna varnost —
pomemben člen
družbene samozaščite**

Ovire v razvoju pravičnega pristopa k kvaliteti

Razen ovir tehnično-tehnološke narave, na katere naležimo v proizvodnji, se javljajo tudi problemi, ki imajo osnovo v zastarelem in napačnem dojetju pojmov in načinov pri realizaciji kvalitete. Kot primer tipičnih in napačnih stališč glede na kvaliteto, bomo našli nekaj izjav, ki so pogosto v uporabi:

- najbolj važno je, da dosežemo plan proizvodnje,
- ne smemo ustaviti proizvodnje,
- nimamo druge izbire, izdelke je treba poslati kupcu,
- kupec kvalitete ni dovolj definiral, zdaj pa reklamira,
- do zdaj ni bilo reklamacij te napake,
- tudi do zdaj smo tako delali in so bili vsi zadovoljni,
- to je dobro, čeprav odstopa od dokumentacije,
- to je estetska, ne pa funkcionalna napaka,
- konstruktor mora dati tolerance, ne glede na sposobnost proizvodnega procesa,

— v proizvodnji ne moremo doseči tistega, kar se zahteva po dokumentaciji,

— v proizvodnji nisem plačan tudi za kontroliranje,

— kontrola je režijska služba, ki obremenjuje stroške proizvodnje,

— kontrolni list služi samo kontrolorju,

— delavec ni sposoben za dosedanje delo v proizvodnji, treba mu je poiskati delo v kontroli,

— nabavi ni treba poznati sprejemljivega nivoja kvalitete materialov, ki jih naroča,

— materiale se izbira po ugodnejši nabavni ceni,

— v tako kratkem času nismo mogli nabaviti bolj kvalitetnega materiala.

iz knjige Ivo Bakija
»KONTROLA KVALITETE«

(Treba je premisliti, ali pisec knjige ni bil tudi v Elanu?)

Krmpotič Mladen, dipl. ing.

Zapleten položaj na trgu smuči v tujini

Precej časa že govorimo o dokaj zapletenem položaju na trgu smuči v tujini, ki nas opozarja na vse večje zasičenosti, ki je posledica prevelike ponudbe, nestabilne ekonomske situacije in marsikje za nameček tudi slabe zime.

Često so bila ta razmišljanja sad naših ugibanj, zadnje čase pa smo vedno večkrat pričali tudi konkretnim posegom, se pravi velikim znižanjem cen, ki vedno znova razburjajo trgovce in kupce. Da bi na kar najkrajši in nazornejši način predočili sliko o stanju na trgu, smo zbrali podatke o situaciji v ZRN, ki sodi med pomembnejše trge Zah. Evrope.

Očitno je, da glede na nastalo situacijo praktično ni več proizvajalca, ki ne bi znižal cen. Tako med tistimi, ki so začeli prodajati pred sezono z določenimi, precej visokimi popusti, lahko najdemo Rossignol, kot tudi K2, Atomic, Fischer in ostala imena smučarskega olimpa.

Popusti, ki jih nudijo posamezni proizvajalci, pa niso zgolj simbolični oz. ne gre samo za prodajni trik, ampak so rezultat prevelikih zalog tako trgovcev kot tudi proizvajalcev.

Lanske maloprodajne cene so tako pri nekaterih tipih znižane celo do 45%, kar posa-

mezne proizvajalce že sili v dokaj kritično situacijo — gledano ekonomsko, in jim sigurno ne bo omogočalo brezskrbnega poslovanja na dolgi rok. Za tako drastične ukrepe so se nekateri proizvajalci odločili predvsem zato, ker je po izjavah nekaterih poznavalcev razmer situacija taka, da je v skladiščih nekaterih firm na zalogi že sedaj več smuči, kot jih bodo lahko prodali v prihajajoči sezoni.

Seveda si poleg znižanih cen posamezni proizvajalci tudi na vse ostale načine prizadevajo pridobiti naklonjenost kupcev. Pri tem so mišljene močne propagandne akcije, metode pospeševanja prodaje, nakupi kvalitetnih tekmovalcev itd.

Konkretni podatki o znižanju cen na trgu ZRN pa so:

Povprečno znižanje cen posameznih proizvajalcev.

1. ROSSIGNOL	29 %
2. K 2	24 %
3. BLIZZARD	31 %
4. ATOMIC	31 %
5. KNEISSL	29 %
6. FISCHER	25 %
7. KASTLE	21 %
8. OLIN	23 %
9. Volkl	25 %
10. HEAD	15 %
11. FRITZMEIER	25 %

Zmagovalka na 7 MARCIONGE na naših smučeh, druga je bila Milena Kordež z našimi smučmi (februar 1979) Ali bo v letošnji sezoni tudi tako?

12. ERBACHER	36 %
13. DYNAMIC	33 %
14. HEXCEL	28 %

V prikazani tabeli Elan ni prisoten glede na to, da smo v pretekli sezoni imeli razprodane vse smuči, ki smo jih izdelali.

Vidimo torej, da je situacija na trgu smuči zelo resna, tako da bomo morali biti pozorni in stalno slediti dogajanjem na tujih tržiščih, istočasno pa bomo morali stalno iskati tudi notranje rezerve, ki nam bodo zagotovile kar se da ekonomsko uspešno poslovanje.

Vsemu temu pa mora biti podrejena tudi kvaliteta naših izdelkov, ki mora postati skrb slehernega člana kolektiva.

Le tako bomo lahko tudi v prihodnosti držali korak s konkurenco in dosegali take poslovne rezultate kot do sedaj.

O. P. Podatki so bili zbrani v devetih velikih športnih trgovinah v ZRN, izračunani % pa predstavlja povprečno znižanje cene posameznega proizvajalca.

Uroš Aljančič, dipl. oec.

Ahilova peta izgub

Izgube so seveda Ahilova peta vsakega gospodarstva, toliko bolj tistega, ki deluje na tržnih načelih. Ob polletju je ugotovilo izgube 180 organizacij združenega dela v skupnem znesku 954 milijonov dinarjev, ki je za 15,3 odstotka večji kot v enakem obdobju lani in 4,5 odstotka večji kot ob koncu leta 1978. Največ izgube beležijo ob polletju: Cementarna Anhovo 123 milijonov, Splošna plovba Piran 85 milijonov, INA Nafta Lendava — petrokemija 58 milijonov, INA Nafta Lendava — rafinerija 47

milijonov, Lesonit Ilirska Bistrica 26 milijonov dinarjev. Zaradi obračunske spremembe pa velja ocena, da so letošnje izgube približno na lanski ravni. Ob podatku, da je v prvem letošnjem četrtletju zašlo v izgubo kar 599 OZD, vendarle lahko rečemo, da gre ob polletju za pozitivne premike.

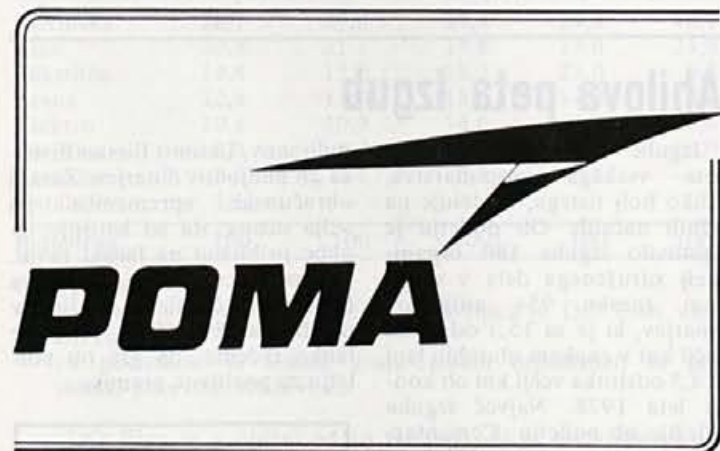
Referenčna lista žičnic »POMAGALSKI« v Jugoslaviji

Leto	Center	Republika	Naprava	Ime	Dolžina m	Višina m	Kapaciteta oseb na uro	Hitrost m na sek.
1972								
1.	Kanin	Slovenija	KKŽ-4	A-B	2678	539	900	3,5
2.	Kanin	Slovenija	KKŽ-4	B-C	1870	654	900	3,5
3.	Kanin	Slovenija	KKŽ-4	C-D	1407	586	900	3,5
4.	Kanin	Slovenija	DS	Sedlo	420	90	900	2,5
5.	Kanin	Slovenija	V	Skripti				Ni montirana
1973								
6.	Krvavec	Slovenija	KKŽ-4	Zanjivec-Gospinca	2567	894	900	3,5
7.	Krvavec	Slovenija	DS	Vrh Krvavca	1328	373	900	2,5
8.	Krvavec	Slovenija	V	Njivice II	813	256	900	3,30
9.	Krvavec	Slovenija	V	Luža	381	62	900	3,30
10.	Krvavec	Slovenija	Vtkit	Podgradišče	234	27	560	1,5/2,32
11.	Kope	Slovenija	V	Mislinja	400	86	610	3,05
12.	Kope	Slovenija	V	Pungart	1070	171	900	3,52
1974	— Podpisana pogodba o zastopanju med Elanom in Pomagalskim							
13.	Vuhred	Slovenija	V	Vuhred	410	125	600	3,32
14.	Kope	Slovenija	Vtkit	Sedlo	350	35	400/600	1,5/2,52
15.	Kope	Slovenija	Vtkit	Velika Kopa	257	38	400/600	1,5/2,52
16.	Dravograd	Slovenija	Vtkit	Dravograd	255	60	400/600	1,5/2,34
17.	Maribor	Slovenija	Vtkit	Ribnica	245	40	400/600	1,5/2,52
18.	Trebeljevo	Slovenija	V	Trebeljevo	555	118	900	3,57
1976								
19.	Pohorje	Slovenija	Vtkit	Mojca	210	59	390/600	1,53/2,34
20.	Pohorje	Slovenija	V	Čojzarica	710	155	900	3,41
21.	Pohorje	Slovenija	Vtkit	Zigert	400	62	381/580	1,49/2,27
22.	Pelister	Makedonija	DSJ	Kopanke	647	208,5	450/900	1,25/2,50
23.	Pelister	Makedonija	Vtkit	Begova	238	64	391/600	1,49/2,27
24.	Nikšić	Črna gora	Vtkit	Vučje	340	68	300/600	1,53/2,32
25.	Kope	Slovenija	V	Pahernik	671	200	900	3,52
26.	Kope	Slovenija	V	Kopnik	731	228	900	3,52
1977								
27.	Lovčen	Črna gora	Vtkit	Ivanova korita	238	47	390/600	1,53/2,32
28.	Krvavec	Slovenija	V	A	585	172	1000	3,81
29.	Krvavec	Slovenija	V	B	585	172	1000	3,81
30.	Krvavec	Slovenija	DSJ	Kriška	665	210	900	1,25/2,5
1978								
31.	Stari vrh	Slovenija	V	Kopa	520	130	940	3,2
32.	Stari vrh	Slovenija	Vtkit	Zaprevalj	270	80	390/600	1,5/2,32
33.	Kozjak	Slovenija	Vtkit	Sv. duh	355	91	294/450	1,52/2,32
34.	Platak	Hrvatska	Vtkit	Radeševo	255	70	327/500	1,52/2,32
35.	Platak	Hrvatska	DS	Radeševo	890	240	666/1000	1,50/2,25
36.	Velebit	Hrvatska	Vtkit	Velebno	234	55	362/600	1,52/2,32
37.	Jahorina	Bosna in Hercegovina	VE	JLA	150	40	220/500	1,2
38.	Jahorina	BIH	VE	Jahorina	150	40	220/500	1,2
39.	Jahorina	BIH	V	Rajska dolina	835	221	1000	3,62
40.	Jahorina	BIH	V	Stambulčić	843	210	1000	3,62
41.	Jahorina	BIH	DS	Ogorljelica	1362	328	600/1200	1,25/2,50
42.	Kanin	Slovenija	DS	Tiha dolina	555	171	360/720	1,25/2,50
43.	Kanin	Slovenija	V	Solska	210	40	600	3,32
44.	Lesna	Slovenija	VE	Kanin	150	40	220/440	1,2

LEGENDA:

- 4 kom. KKŽ-4 krečno kabinska žičnica za 4 osebe
- 5 kom. DS dvosedežnica tipa delta
- 2 kom. DSJ dvosedežnica tipa Junior
- 0 kom. TST trisedežnica
- 16 kom. V vlečnica
- 14 kom. Vtkit vlečnica telekit
- 3 kom. VE vlečnica Ecole

Skupaj 44 naprav

Tako smo za firmo POMAGALSKI, ki jo zastopamo, prodali v petih letih 32 žičnic v vrednosti 7.753.323 FF in prejeli 425.160 FF provizije. Preko konsignacije pa je bilo prodano za 649.528 FF rezervnih delov in smo prejeli provizijo v višini 77.942 FF.

B. J. dipl. ing.

8 NAŠA SMUČINA

FORMES ET INDUSTRIE

gare télésiège delta

design ALISA

POMA POMAGALSKI S.A.
FONTAINE - GRENOBLE

LABEL FRANCAIS D'ESTHETIQUE INDUSTRIELLE

POMAGALSKI S.A.

11, rue René Camphin
38600 Fontaine / Grenoble
tél. (76) 96 11 36
télex 320174 F
capital 5.250.000 F / r.c.
Grenoble 55 B 190

Zakaj informirati – in biti informiran

Človekova vsakodnevna aktivnost ni usmerjena samo v pridobivanje dobrin, ki mu zagotavljajo življenjski obstoj. Ne opravlja samo del in opravil, s katerimi si zagotavlja prepotrebno hrano, oblačila in druge osnovne življenjske potrebščine. Bolj ali manj podzavestno išče tudi stike z drugimi ljudmi, saj opravi največji del pomembnih dejanj in podrejanju narave sebi kolektivno. Takšnega kolektivnega podrejanja narave pa ne bi zmož, če ne bi bil sposoben sporočati svojih meselnih procesov drugim ljudem.

Družbeno življenje se je pričelo takrat, ko je človek začel navezovati v najpreprostejših oblikah miselne stike z drugimi ljudmi. Nastanek zametkov pragozora, ko je lahko s slišnimi in tudi vidnimi znaki že sporočal drugemu človeku najpreprostejše informacije o bližajoči se nevarnosti, o najdiščih hrane, o potrebi po skupnem delu oziroma premagovanju preprek in ovir itd., pa je omogočil, da je vse hitreje in vse odločneje podrejal naravo svojim potrebam. Z besedami, sicer preprostimi, je lahko sprožal procese sodelovanja. Človeška moč je postala moč več ljudi, kajti z govorom lahko prepriča in pridobi za sodelovanje več drugih posameznikov, ki tudi vsak sam ne zmorejo napora, združeni pa lahko z vzajemnim delom opravijo vzajemno koristno delo. Človekova potreba po sporočanju svojih misli drugim, po izmenjavanju miselnih procesov nasploh, nastaja iz nujnosti do razmerij z drugimi ljudmi. V čem je ta nujnost? Ali morebiti temelji samo na abstraktni potrebi izmenjavati misli, stališča in mnenja z drugimi ljudmi? Ali pa temelji predvsem na človekovi nujni po sodelovanju v delovnem procesu človeštva? Delovni proces človeštva ni mogoč brez sodelovanja z drugimi ljudmi. Izmenjava izkušenj namreč omogoča razvoj višjih oblik delovnega procesa in popolnejše sodelovanje. Človek se v medsebojnih stikih, ko izmenjuje ideje, zamisli, mnenja, izkušnje in druge miselne procese, vrašča v družbo. Povezuje se z njenim delovnim procesom. To mu omogoča z drugimi ljudmi navezovati stike in se z drugimi ljudmi povezovati zaradi potrebe po sodelovanju v materialni in v kulturni proizvodnji. S tem presega meje svoje individualne zavesti in postaja udeleženec kolektivnih psihičnih dogajanj.

Odveč bi bilo podrobneje razlajevati, zakaj na vsakem koraku — v vsakdanjih delovnih odnosih, v samoupravnih procesih in vsakodnevnem živ-

ljenju nasploh toliko poudarjamo pomen obveščeni državljanov v najširšem družbenem smislu in še posebej pomen obveščeni proizvajalcev v procesu ustvarjanja dobrin ter v procesu delavskega upravljanja. Lahko se reče že sedaj, da je človekovi naravi dano, da ob neprestanem zaznavanju tistega, kar se dogaja okrog njega, poskuša usklajevati zunanje vplive s svojimi interesi. Zanima se za vse tisto, kar ga neposredno ali pa posredno veže na uresničevanje svojih ciljev.

Težko bi bilo posplošiti, kaj našega človeka najbolj zanima. Prav gotovo vpliva na njegove večje ali manjše interese za to ali ono veliko faktorjev. Če v njegovem vsakdanjem življenju niso pokrite potrebe po osnovnih življenjskih potrebščinah — hrani, obleki, strehi nad glavo, zadostnem zaslužku in podobnem, potem bodo njegove misli in večina njegove aktivnosti usmerjeni v zadovoljevanje teh, osnovnih potreb. Če pa bodo te osnovne življenjske potrebe vsaj v glavnem pokrite, se bo posvečal tudi drugim, navidezno manj pomembnim vprašanjem.

Pogosto slišimo v taki ali drugačni obliki zahtevo po tem, da zaposlene obveščamo o dogajanju znotraj delovne organizacije, kjer delajo, ter o dogajanju v komunalni skupnosti, katere člani so. Pri tem se mnogi sklicujejo, češ da brez obveščanja in obveščeni ni ne družbenega in ne delavskega samoupravljanja. To deloma drži, nikakor pa tega ne bi smeli posploševati. Če naj občan oziroma proizvajalec materialnih ali duhovnih dobrin resnično sodeluje v procesu samoupravljanja, potem mora ne samo poznati predmete svojega dela, odnose v proizvodnji teh dobrin, ampak tudi vse tisto, kar take odnose spremlja. Le tako bo lahko v procesu samoupravljanja pri odločanju znal zdravo presoditi, kaj in kdaj je nekaj obče družbeno koristno in kdaj ne. Vedel bo, kako naj uresničuje svoje osebne interese v okvirnih skupnih, družbenih interesov.

Dokler pritekajo informacije v centre za odločanje v delovni organizaciji hitro, neovirano in nepretrogoma, je upravljavec lahko sprejemati primerne odločitve, hitro ukrepati in se sproti prilagajati okolju. V tem primeru pravimo, da se delovna organizacija obnaša povsem normalno, saj lahko prilagaja svoje poslovanje tako, kakor je v danem času in v danih razmerah najbolj primerno. Če pa je pritekajo potrebnih infor-

macij ovirano, če so informacije netočne, zapoznele in pomanjkljive, so tudi na osnovi takih informacij sprejeti sklepi oziroma odločitve pomanjkljive, neprimerne ali celo škodljive! Potem se seveda še ukrepi takega gospodarskega organizma neustrezni, slabi ali celo napačni. Takrat pravimo, da je delovna organizacija v resnih težavah.

O informiranju in o stopnji informiranosti zaposlenih govorimo tudi v zvezi s samoupravljanjem. Pravimo, da je informiranost nosilec upravljanja in odločanja eden izmed pogojev, brez katerega si resničnega samoupravljanja sploh ne moremo zamišljati, eden izmed temeljnih pogojev, ki pa ni edini!

Zato si uspešnega gospodarjenja in samoupravljanja v socialistični družbi ne moremo zamišljati brez dobro razvitega sistema informiranja. Sleherni občan, zaradi delitve dela vključen v sistem samoupravljanja in gospodarjenja na takšnem ali drugačnem delovnem mestu v tej ali oni delovni organizaciji, v tej ali oni družbenopolitični teritorialni skupnosti, mora nastopati glede na mesto in položaj, ki ga v takih tvorbah zavzema, tako v vlogi tistega, ki informira, kakor tudi v vlogi tistega, ki je informiran.

Informacije vsebujejo najrazličnejša obvestila o pojavih, dogodkih, problemih, predvidevanjih, načrtih itn.; obvestila o zadevah, stališčih, predlogih in mnenjih posameznikov, delovnih skupin, ekonomskih enot, strokovnih služb itn.; obvestila o nalogah, zadolžitvah ali priporočilih glede na sprejete odločitve itn.; obvestila o uresničevanju odločitev in najrazličnejših drugih sklepov raznih organov itn. ter najrazličnejša drugačna obvestila. Vsebujejo pa tudi naloge in priporočila zaradi potrebe po korigiranju samega uresničevanja odločitev ali zaradi potrebe po korigiranju odločitev samih.

Posebna pomena so sistematizirane informacije, ki dajejo podatke in obvestila, ki so zaposlenim nujno potrebna za uspešno opravljanje vsakdanjega dela. Sem štejemo tudi informacije, ki razvijajo družbeno zavest ter s tem krepijo občutek pripadnosti k delovnemu kolektivu in občutek pripadnosti k družbeni skupnosti kot celoti, ko gre za medsebojno odvisnost individualnega in družbenega interesa. Nič manj pa niso pomembne tudi informacije, ki pomenijo dodatna spoznanja na področju gospodarstva, tehnike, organizacije dela itn., ker bistveno pomagajo pri razvijanju kvalitetnega

gospodarjenja in upravljanja in ker tudi poglobljajo demokratičnost.

Nikakor pa ne smemo prezreti potrebe po posredovanju našim delovnim ljudem ne le osnovnih, marveč tudi dodatnih znanj o vsem tistem, kar neposredno ali posredno vpliva na njihovo večjo usposobljenost za aktivno sodelovanje v povečevanju gospodarnosti poslovanja delovne organizacije in poglobljanju samoupravljanja. Samo na tak način lahko pričakujemo vse boljše odločitve in vse doslednejše uresničevanje sprejetih odločitev. Pri tem mora zlasti predrti v njihovo zavest potreba po neprestanem pritekaniu novih znanj — torej zavest o tem, da si samo s šolo in z drugimi oblikami privsvajanja znanja ne morejo enkrat za vselej zadostiti potreb po tistem znanju, ki ga morajo imeti glede na svoj poseben položaj kot uporabniki in upravljalci družbenih produkcijskih sredstev.

Nabiranje znanja in izkušenj je namreč neprekinjen, nikdar končan proces in prav sistematizirano informiranje kot del vsesplošnega komuniciranja lahko zagotovi, da pritekajo k članom delovne skupnosti zlasti take sistematizirane informacije in na tak način, da jih lahko brez posebnega napora osvajaajo.

Seveda je potrebno vse omejenjene vrste informacij — pa naj se porajajo v delovni organizaciji ali zunaj nje — povezovati v enoten komunikacijski sistem. Če informiranje članov delovne skupnosti ni ustrezno organizirano, ni mogoče zagotoviti učinkovitega poslovanja ne demokratičnosti in podružabljenja v odločanju in kontroli ter ne poenotenje stališč v kolektivu. Prav načrtno organizirano informiranje povečuje čut odgovornosti slehernega člana delovne skupnosti do svojih sodelavcev, do svoje ekonomske enote, do celotnega kolektiva in do družbene skupnosti kot celote. Tak sistem informiranja zaposlenih, o katerem govorimo v nadaljevanju, je prav gotovo eden izmed nujnih tehnično-organizacijskih in družbenoekonomskih pogojev, brez katerega ni ne učinkovitega gospodarjenja in ne resničnega demokratičnega samoupravljanja.

K. S.
(se nadaljuje)

Obisk grške vojaške delegacije

31. X. 1979

Pozdrav enot civilne zaščite Elan

Načelnik štaba grške vojske z našimi generali ob prihodu v Elan

Gostje gredo na ogled proizvodnje

Sprejel ga je glavni direktor Dolfe Vojsk

Generali v proizvodnji smučí

G. general, enote teritorialne obrambe in civilne zaščite so postrojene v vašo čast. — Rez. vodnik Peterman Pavel

Analiza kvalitete smučí

Obiski – Obiski – Obiski – Obiski – Obiski – Obiski – Obiski

Obisk Gruzijske delegacije (SSSR)

Ambasadorji iz 70 držav v Elanu

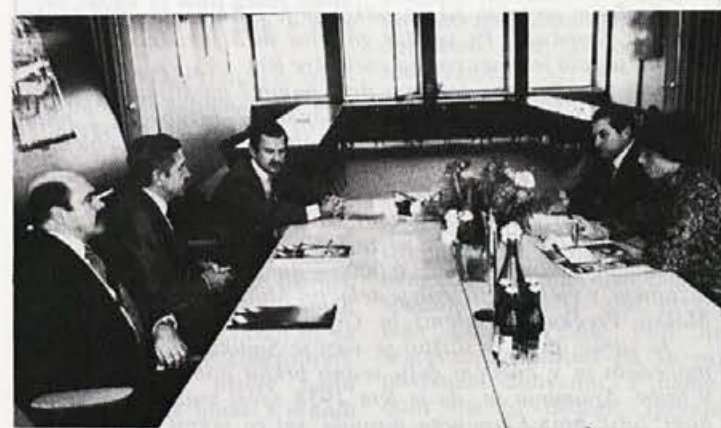
Ruski letalski polkovnik — jugosl. narodni heroj

Ambasadorji pri ogledu jadralnega letala

Gostje iz Gruzije v proizvodnji smuči

Gospodarstveniki iz zahodnega Berlina

Sluhatelji 19. političnega tečaja z Bleda na razgovorih in ogledu Elana

Pismenost naša

V junijski številki »Smučine« (čas referenduma o merilih za OD) nam je tov. urednik pred člankom »Nov poslovnik glasila NAŠASMUČINA« namestil mino presenečenja, ki pa ni bila odkrita in še nekaj časa ne bo. Članek je vzet iz sindikalnega glasila in obravnava obveščnost delovnih ljudi o najosnovnejših stvareh v zvezi z njihovo delovno organizacijo. Redko-kdo ga je prebral, drži pa kot povprečni vzorec tudi za ELAN.

Urednikova prizadevanja za kvalitetnejše glasilo so vidna in ne pojenjajo tudi takrat, ko je Smučina oddana in natiskana in po splošni oceni zanimiva, hvaljena. Zato je skrbno obdelan tudi poslovnik o nagrajevanju za dopisnike Smučine. Novi uredniški odbor naj bi po mišljenju predlagateljev poživil list, vendar je praktično brez moči, če lastni svinčnik odšteje. Sploh pa svinčnik ni nobeno orožje. Spremeniti bo treba miselnost v glavah pismenih, spremeniti odnos do informatike, ki je ena od treh nog samoupravljanja — saj imata nekaj skupnega — pri nas več kot očitno. Pa bi hoteli imeti boljše glasilo in boljše

samoupravljanje. Boljšega si ne zaslužimo — ne prvega ne drugega.

Počasi bo treba sprevideti, da smo prerasli okvire majhne delovne organizacije. Smo na očeh Slovenije in Jugoslavije. Naše glasilo bere cel segment poklicanih in nepoklicanih. Pri nas se zgodi več kot v katerikoli drugi delovni organizaciji, obiski in poslovni partnerji se vrste, artiklov, ki so zanimivi, je na pretek.

Tovarna se nenehno povečuje, meje niso nikakršna ovira, spreminja se cel svet, le Smučina ostaja brez novinarja — profesionalca. Ni se bati, da bi list izgubil na pestrosti; ne bo vsem dosedanjim redkim dopisnikom padel svinčnik iz rok. Pisali bodo še naprej svoja doživetja, svoja razmišljanja, ki jih novinar ne more napisati sam od sebe.

Če pa mislimo, da bo šlo po starem naprej, potem stopimo v dogajanja, spravimo čenče na papir, saj beseda ni konj, četudi je napisana, svinčnik pa ni kramp, četudi ga težko poprimemo.

Urbanc Janez,
dipl. ing. arh

Janez Zima, 30 let brez izostankov

Te dni je preteklo 30 let, odkar se je v Elanu zaposlil Janez Zima iz Smokuča. Pa vendar ga letos med jubilaranti ne bomo srečali, saj mu je vmes vojska vzela dve leti.

Še vedno je zelo delaven, dela namreč na stiskalnici v te-
lovadnem orodju, zdaj trenutno sanke. V razgovoru z njim v direktorjevi pisarni, kamor ga je ob tej pomembni obletnici povabil »ta glavni«, se spominja, da v vsem tem času zaposlitve ni imel nobenega neopravičenega izostanka od dela, da je imel srečo pri zdravju, tako da je tudi zelo, zelo malo boloval. Pravi pa, da kot priučen delavec ne zasluži najbolje, z vsemi dodatki in dokladami komaj doseže 6.000.— din. Z mojstrom se dobro razumeta, v vseh teh 30 letih je delal pri Milu in Ivanu Finžgarju, Maksu Vrečku (starejšem) in Golčmanu, kjer dela še zdaj.

Je zdrav in čil, v službo se vozi iz Smokuča s kolesom ali mopedom in v prostem času vedno brklja doma ter rad hodi v hribe. Spominja se, da je leta 1958 začel graditi svoj lastni dom, hišo, brez Elanovega posojila, saj ga takrat tudi ni bilo.

Kljub temu je zadovoljen, pravi, da bi le še imeli delo in zaslužek kot do zdaj, saj živimo dobro, čisto drugače kot nekdaj, v otroških letih, na slami in ob trdi skorji črnega kruha.

Še do kraja ni izrazil teh svojih misli, ko je kar nenadoma vstal in se poslovil z besedami: »Zdaj pa res moram nazaj na delo.«

Ko bi Elan le imel dosti takih Janezov!

SIS in viški

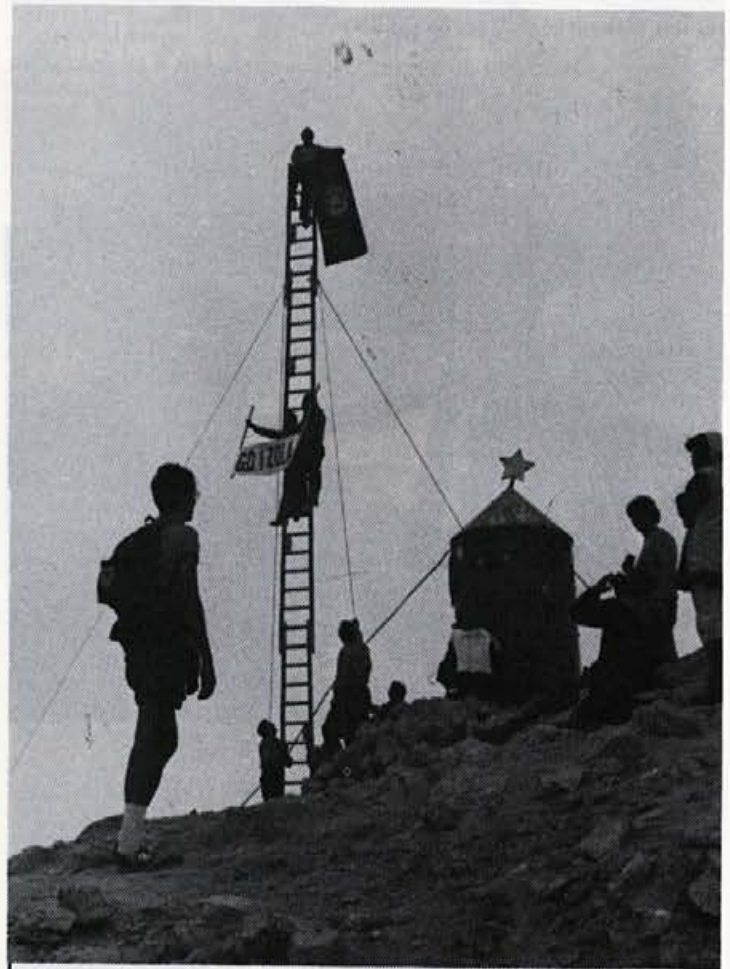
Predsednik republiškega sveta ZSS Vinko Hafner, ki je vodil 12. sejo predsedstva, na kateri so obravnavali omenjena vprašanja, je dejal, da bo predsedstvo na eni prihodnjih sej obravnavalo razhajanje SIS s planom in še zlasti obnašanje tistih, ki so ustvarile viške, pa se zdaj skušajo izmuzniti dogovo-

ru, da bi viške ali vrnile gospodarstvu ali pa jih poračunale (to bi pomenilo nižjo prispevno stopnjo, dokler ne bi ujeli plana). Ob tem je družbeni pravobranilec samoupravljanja SR Slovenije Vinko Kastelic postregel s podatkom, da je v 33 slovenskih občinah 140 SIS, ki niso vrnile ali poravnale viškov.

Z Elanovo lestvijo na Triglav

Vrh Triglava ne več 2863 m, temveč 2876 m!

Na 3-dnevnem pohodu so letos planinci iz ladjedelnice »2. oktober« in gasilci iz Izole, postavili svojevrstni rekord. Z Elanovo 4-delno sestavljivo lestvijo so dosegli novo višino Triglava 2876 m!

Kajenje ne ogroža samo zdravja — ampak tudi delovno varnost

V sredini meseca oktobra letošnjega leta si je N. K. delavec S. M. zaposlen v TOZD Smučič, oddelek nadaljnje obdelave smuči, pred odmorom umil roke s špiritom. Med potjo v prostor za počitek oz. kadilnico, si je na stopnišču

prižgal cigareto. Zaradi prisotnosti hlapov špirta se ni prižgala samo cigareta, ampak tudi delavčeva roka in brki. Dobil je lažje opekline!

Poučen primer, kako nevarna so razna topila!

B.Z.ing.

OZMS Elan – 1979

Od 1.000 zaposlenih v Elanu je približno 300 mladincev; od tega jih je žal aktivnih le 15 (ali 5%). Res je, da so mladinci vključeni v ostale organizacije in v njih aktivno sodelujejo, bodisi v Elanu ali v krajevnih skupnostih, vendar bi kljub temu morali bolj aktivno delati tudi v sami mladinski organizaciji Elana.

To so ugotovili mladinci na sestanku 15. oktobra. Ugotovili so tudi, da se mladi aktivno vključujejo v razpravo o zaključnih računih na samih delovnih skupinah. Prav tako se aktivno vključujejo v stanovanjsko problematiko, predvsem mladih družin. Zanimajo se tudi za inovacijsko dejavnost, ki je zadnje čase malo zamrla. V ZK so pred kratkim sprejeli 2 mladince. Letos so

poslali na mladinske delovne akcije kar 12 mladincev. Opazno je dobro sodelovanje mladine na raznih proslavah in pa z vojaki z Bohinjske Bele. V kulturi ni nekih premikov, mnogo več pa v športu. Sodelujejo na raznih tekmovanjih, od mladinskih do sindikalnih.

Pri tem se vključujejo tudi delavci iz drugih republik, kar je opazno tudi pri samoupravljanju, kjer ni govora o diferenciaciji.

Načelo kolektivnega vodenja je med mladinci dobro sprejeto. Pri izobraževanju ob delu je največja ovira dvoizmensko delo.

S to analizo stopa mladina v leto 1980, vzpodbudno in z namenom večje aktivizacije na vseh področjih.

Mladina razoravlja

Avtomobilske modrosti

IZ REVIJE »ŽIVLJENJE IN TEHNIKA« št. 4

Po reviji »Auto, Motor und Sport« povzemamo deset pogostih in vsekakor dobronamernih nasvetov, ki naj se po njih ravna vozniki. Ali je prav, če jih upoštevamo?

Priporočila in nasveti starejših, izkušenih voznikov krožijo po svetu — o njih teče beseda za gostilniško mizo, v pisarnah, pri brivcu in celo v mehaničnih delavnicah. Verjamemo jim in ne pomislimo, da je morda med njimi že marsikatera hudo zastarela; celo to lahko pričakujemo, da kakšen nasvet sploh nikoli ni bil tehnično utemeljen. Poglejmo, kaj o tem mislijo strokovnjaki?

Hladnemu motorju koristi, če se nekaj časa ogreva v prostem teku.

NAPAČNO. V prostem teku narašča temperatura motorja zelo počasi in motor dalj časa deluje v pogojih hladnega štarta, kar stroju ne koristi. Za toplotne odnose v pogonskih delih motorja je bolj prav in bolj

koristno, če takoj po štartu odpeljemo. Odlaganje je odveč tudi glede mazanja, saj pride olje že po nekaj sekundah do vseh točk, ki morajo biti napoljene.

Bolj varno je, če vozimo navzdol v isti prestavi, kot bi sicer na istem klancu vozili navkreber.

NAPAČNO. Zavore osebnih avtomobilov so danes že tako učinkovite, da tudi na daljših klancih in v ovinkih lahko prevzamejo vso obremenitev upočasnevanja. To velja celo takrat, kadar vlečemo za seboj prikolico, ki ima lastno zavoro. Na današnji razvojni stopnji tehnike je za motor boljše, če vozimo navzdol v prestavi, ki je za eno stopnjo višja kot pri vožnji v klancu.

Dodajanje vmesnega plina pri pretikanju prestavne ročice podaljšuje življenjsko dobo sodobnega, popolnoma sinhroniziranega menjalnika.

PRAVILNO — vendar tega ne delamo. Pri pametnem in ne prehitrem pretikanju bodo sinhroni v menjalniku večinoma vzdržali nad 150.000 km. Dodajanje vmesnega plina ob istočasnem vmesnem pritisku na pedal sklopke pa je vseno poleg tega pa s tem tudi povečamo porabo goriva. Zmerno dodajanje plina pri pretikanju v nižjo prestavo ob stisnjenem pedalu sklopke pa je vseno koristno, ker je pri usklajenem številu obratov pretikanje bolj umirjeno in prenos manj obremenjen.

Stroji za pranje avtomobilov poškodujejo lak — boljše je, če vozilo operemo ročno.

NAPAČNO. Dokazano je, da sodobne avtomatizirane naprave za pranje avtomobilov niti malo ne poškodujejo lakiranih površin karoserije, saj odstranjujejo umazanijo z velikimi količinami vode in zelo mehkiimi ščetkami. Če želimo z ročnim pranjem v enaki meri poskrbeti za lak, moramo porabiti zelo veliko vode in zelo veliko časa.

Enkratno polno dodajanje plina neposredno pred izključitvijo motorja nam bo olajšalo naslednji vžig. Razlog — v valjih ostane nekaj bencina.

NAPAČNO. Če bi res ostalo v valjih kaj bencina, to sploh ne bi koristilo motorju: bencin bi spral tanko plast maziva na strehah valja in trenje pri naslednjem zagonu motorja bi bilo večje.

Na snegu in ledu gume bolje »prijemljejo« če je tlak v njih nižji.

NAPAČNO. Pri nižjem zračnem tlaku so avtomobilski plašči obremenjeni s težo vozila samo na zunanjih robovih, tako da profil v srednjem pasu ne pride do pravega učinka. Posledice — težje speljemo z mesta, težje obdržimo smer vožnje, učinek zavor je manjši. Zato je ustrezen tlak v gumah pozimi še posebno važen in ga moramo pogosteje kontrolirati.

Avtomobilski plašči bodo dlje vzdržali, če bomo v rednih presledkih križno zamenjali kolesa.

NAPAČNO. Se pred kratkim je bil ta nasvet zapisan v navo-

dilih za vzdrževanje vozila, vendar dosežemo z njim ravno nasprotno — hitrejšo obrabo plaščev. Pri križni zamenjavi spremenimo tudi smer vrtenja posameznega kolesa in ker se površina plašča obrablja vedno tako, da na njej nastajajo žagasti zobci, bo obraba tako nazobčenega profila pri vrtenju v nasprotno smer precej večja. Če želimo, da bo obraba plašča enakomerna, moramo pri zamenjavi koles paziti, da ne spremenimo smeri vrtenja.

Kratkotrajno odvzemanje plina med zelo hitro vožnjo na avtomobilski cesti povečuje dovod olja in izboljšuje mazanje.

PRAVILNO — vendar bolj škoduje kot koristi. Na ta način res povečamo podtlak v zgorovalnih komorah in okoli motorne gredi, vendar je dodatna količina olja popolnoma odveč; tudi brez nje je mazanje dovolj dobro. Zato pa za motor ni dobro, če pri majhni obremenitvi deluje z velikim številom vrtljajev.

Kadar je cestišče zaledenelo, speljemo z drugo prestavo.

NAPAČNO. Vozilo premaknemo z mesta pri določenem vrtilnem momentu, ki ga gume prenesejo na podlago. Ker pa je razlika med potrebnim vrtilnim momentom in tistim, ki se še lahko prenese na gladko podlago, zelo majhna, moramo uporabljati moč motorja zelo skrbno z občutkom. V prvi prestavi pa lahko s plinom in sklopko natančneje kot v drugi doziramo moč, ki jo zahteva speljevanje.

Olje v motorju mora vedno segati do oznake »max«.

NAPAČNO. Optimalno mazanje je zagotovljeno takrat, ko sega olje do katerekoli točke med oznakama »min« in »max« (torej med najnižjo in najvišjo oznako). Če pade nivo olja na spodnjo mejo, se olje zaradi tega ponavadi nič bolj ne segreva. Nasprotno pa se pri površnem dolivanju, z namenom da bi dosegli zgornjo oznako, poveča poraba olja; odvečno olje namreč hitro izhlapi skozi izpušne odprtine motorja.

Št.	Priimek in ime	1	2	3	4	5	6	7	8	9	I
1.	DRAGAN	///	1	1/2	1	1	1	1/2	5		I.
2.	RESMAN	0	///	1	1	1	1	1	5		II.
3.	BENEDIČIČ	1/2	0	///	1	1/2	1	0	3		IV.
4.	MARKELJ	0	0	0	///	0	0	0	0		VII.
5.	BIAŽIČ	0	0	1/2	1*	///	1	0	1/2		V.
6.	KOROŠEC	0	0	0	1	0	///	0	1		VI.
7.	LANGUS	1/2	0	1	1	1	1	///	1/2		III.

20 let delavske univerze v Radovljici

Vtorek, 30. oktobra, je praznovala Delavska univerza Radovljica dvajsetletnico uresničevanja nadvse odgovornega družbenega poslanstva. V 3412 oblikah je usposobila preko 245.000 občanov. Za uspešno izvrševanje učnih programov je pritegnila nad 80 rednih in izrednih sodelavcev.

Ob tej priložnosti je bila deležna občinskega priznanja Skupščine občine Radovljica. Vseh dvajset let je v skladu z družbenimi potrebami in možnostmi stalno izpopolnjevala obseg in kvaliteto vzgojno-izobraževalnega dela, ki temelji na sodobnih pedagoško andragoških izsledkih. Programska usmerjenost je bila zasnovana na temeljih marksizma v povezavi s teorijo in prakso našega samoupravnega socializma.

Družbeno izobraževanje je imelo na delavski univerzi ves čas pomembno mesto, ki pa se prav zadnje čase še bolj krepi. Organizirali so 170 različnih seminarjev in 32 oddelkov političnih šol, ki se jih je udeležilo 7.645 občanov. 2.014 predavanjem obrambne vsebine je prisluhnilo 157.587 ljudi. Do konca leta 1980 bo vključila v izobraževanje vse delegate v občini.

S strokovnim in splošnim izobraževanjem se je delavska univerza vključevala v usposabljanje za delo in ob delu ter izobraževanje za kulturne in socialne potrebe delavcev in občanov.

Med leti 1975 in 79 je organizirala 491 različnih strokovnih in splošnih tečajev, šol za starše in življenje, ki se jih je udeležilo 10.559 občanov. V

okviru kulturno estetske vzgoje pa je pripravila 347 prireditev in razstav, ki se jih je ogledalo 60.484 ljubiteljev.

V osnovnem izobraževanju so od petega razreda dalje izobrazili 661 delavcev, kar je v primerjavi s podatkom, da v občini Radovljica nima končane osnovne šole kar četrtnina vseh zaposlenih, malo.

Izobraževanje ob delu na srednjih šolah ima pri DU že dolgo tradicijo. Vrsto let je bila Delavska univerza Radovljica sploh edina ustanova v občini, ki je izobraževala na tej stopnji.

V 22 oddelkih poklicnih šol se je v dvajsetih letih šolalo 553 delavcev, v 96 oddelkih tehniških srednjih šol — delovot-skih, ekonomskih in komercialnih pa 2.445 delavcev. V dvajsetih letih so združenemu delu izobrazili preko 700 eko-

nomskih, strojnih, lesarskih, elektro in komercialnih tehnikov in delovodij.

Vzgojno izobraževalni proces poteka v 12 opremljenih učilnicah in kabinetu, razpolagajo z dvorano z 80 sedeži in precej kvalitetno in bogato strokovno knjižnico za potrebe izobraževanja ob delu. Enajst-članski kolektiv pa se sooča tudi s preprekami. Nujno potrebujejo ustrezne prostore za družbeno izobraževanje. Nadejajo se, da bodo z novim centrom usmerjenega izobraževanja lahko zadostili tudi tej potrebi.

Veliko nadaljnjih uspehov jim želimo.

Naši v gosteh — ob 75-letnici tovarne STOL v Kamniku

Visoko obletnico delovanja proslavljajo Kamničani slovesno kar se le da. Med drugimi so organizirali več športnih tekmovanj. Odbojgarskih turnirjev smo se udeležili tudi Elanovci. Na moškem smo junija dosegli četrto mesto, na ženskem pa oktobra tretjega. Na tem so sodelovale še ekipe LESNE (zmagovalec Lesariade 79), STOLA in občine Kamnik.

N.B.

Novice, novice

— FISCHER v Ameriki prodaja svoje alpske in tekaške smuči, DINAFIT-ove čevlje za alpsko smučanje in teke ter UVEX-ova varovalna očala. To sezono ponujajo FISCHER-jevi trgovci kartice za obežanje, potrošniške brošure s posterji, ponatisnjeni filmski oglas »Water wings«, demonstracijske smuči, tehnične priročnike, smučarske torbe, zaščitna stekla, kape, tekmovalno opremo. Vse navedene stvari prav tako vsebuje FISCHER-jev tekmovalni program po vsem svetu.

— Od tujih tovarn smuči, ki objavljajo reklame v ZDA (SKIING — 11/79), se največkrat pojavi ROSSIGNOL, ki ima na primer kar štiri reklame v eni reviji; ELAN v omenjeni reviji nima svoje reklame.

Alpski svetovni pokal 1979/80

Program tekmovanj — moški:

DATUM	KRAJ		SK	SL	VSL	PAR.
1979:						
07.—08. 12.	Val d'Isere	FRA C	x		x	
11.—12. 12.	Madona di Camp.	ITA		x	x	
16. 12.	Val Gardena	ITA C (Madonna GS)	x			
22. 12.	Schladming	AUT	x			
1980:						
06. 01.	Pra-Loup	FRA	x			
08. 01.	Lenggries	BRD		x		
12.—13. 01.	Kitzbuehel	AUT C (Lenggries S)	x	x		
19.—20. 01.	Wengen	SUI	x	x		
21. 01.	Adelboden	SUI			x	
26.—27. 01.	Chamonix	FRA C	x	x		
28.—29. 02.	Waterville Valley	USA		x	x	
02. 03.	Mont Ste Anne	CAN			x	
08. 03.	Oberstaufen	BRD			x	
10.—11. 03.	Cortina	ITA		x	x	
13.—16. 03.	Saalbach	AUT		x	x	x
SKUPNO:			7	8	8	1

Program tekmovanj — ženske:

1979:						
05.—06. 12.	Val d'Isere	FRA C	x		x	
08.—09. 12.	Cervinia	ITA		x	x	
14.—15. 12.	Piancavallo	ITA C	x	x		
19. 12.	Zell am See	AUT	x			
1980:						
06.—07. 01.	Pfronten	BRD	xx			
09.—10. 01.	Berchtesgaden	BRD		x	x	
15.—16. 01.	Arosa	SUI C	x		x	
20.—21. 01.	Bad Gastein	AUT C	x	x		
23. 01.	Maribor	YU		x		
25.—26. 01.	St. Gervais-Megève	FRA		x	x	
26.—27. 02.	Waterville Valley	USA		x	x	
01. 03.	Mont Ste Anne	CAN			x	
09. 03.	Vysoke Tatry	TCH		x		
11.—12. 03.	Saalbach	AUT		x	x	x
SKUPNO:			7	9	8	1

(C — kombinacija)

Športna rekreacija

Nadaljevanje

5. Športna rekreacija v dnevnem prostem času.

Dnevni počitek od naporov dela, skrbi in živčne utrujenosti so že Rimljani ne glede na vzporedno izčrpanost mišične energije izkoriščali za razne prostočasne aktivnosti, med katerimi so najbolj znane poezija in znanost. To je bil dnevni prosti čas, v katerem se je človek lahko za razvedrilo posvetil tisti stvari, ki ga je najbolj veselila, to je bil torej počitek, ki ga je človek zavestno izbral, oblikoval in tudi užival.

Razvoj mehanizacije in racionalizacije dela osvobaja človeka in mu omogoča več časa za počitek, ki pa naj bi bil dejaven počitek z gibanjem, hojo, telesnimi vajami, športnimi aktivnostmi, skratka športna rekreacija, ne pa samo pasiven statični počitek.

Pobuda za udejstvovanje v dnevni rekreaciji nastaja od primarne ali biološke in sekundarne ali psihosocialne potrebe posameznika, delovne organizacije in širše skupnosti.

Primarne ali biološke potrebe so v neposredni zvezi s stanjem organizma. Človeku je izpostavljanje telesa soncu, vodi in svežemu zraku, gibanje ter igra biološka potreba, ki jo lahko zadovolji v popolnosti s športno rekreacijo in sicer na individualno, družbeno korišten in ugoden način.

Sekundarne ali psihosocialne potrebe so v neposredni zvezi s predmetnim in socialnim okoljem. Človekovo potrebo po življenju v skupini, izenačevanju, afirmaciji in dominaciji lahko v popolnosti ali delno zadovoljimo s športno rekreacijo.

DELOVNA ORGANIZACIJA VZPODBUJA DELAVCE K DNEVNI ŠPORTNI REKREACIJI ZARADI VPLIVA, KI GA IMA NA DELOVNO IN ZDRAVSTVENO KONDICIJO, NA ADAPTIVNE DELOVNE SPOSOBNOSTI, NA ZMANJŠANJE NESREČ IN PREK TEGA NA PRODUKTIVNOST DELA! (TUDI PRI NAS NAJ BI BILO TAKO!)

ŠIRŠA DRUŽBENA SKUPNOST PA VZPODBUJA DELAVCA K DNEVNI REKREACIJI ZARADI VPLIVA, KI GA IMA NA USTVARJALNE IN OBRAMBNE SPOSOBNOSTI TER BOLJŠANJE MEDSEBOJNIH ODNOSOV:

Kljub spoznanju o potrebnosti udejstvovanja v športni rekreaciji, obstaja v mnogih

socialnih skupnostih in pri posameznikih nezainteresiranost za to dejavnost. Vzrokov za to je več. Pomembnejši so:

— delo in delovni pogoji: interes za rekreacijo je pri delavcih, ki imajo težko delo ali slabe delovne pogoje, manjši kot pri delavcih, ki pri delu nimajo fizičnih naporov ali slabih delovnih pogojev;

— kultura in kulturna dediščina: interes za rekreacijo je pri delavcih, ki vrsto športno-rekreacijskih aktivnosti ne znajo, manjši kot pri tistih, ki so v šoli ali kje drugje pridobili to znanje;

— količina prostega časa: interes za rekreacijo je pri ljudeh, ki imajo samo dopoldanski turnus dela, ki honorarno ne delajo, ki se daleč ne vozijo na delo, ki potem, ko končajo delo v delovni organizaciji, ne nadaljujejo dela še na domačem posestvu, ali kako drugače, večji kot pri delavcih, ki so, potem ko nehajo delati, obremenjeni še s tem;

— naravni in materialno tehnični pogoji za rekreiranje: interes ljudi je večji za tiste panoge športa, za katere so dani boljši pogoji ter če so cene koriščenja skladne z osebnimi dohodki delavca.

Vse rekreacijske aktivnosti seveda nimajo enakega učinka na psihosomatski, zdravstveni in socialni status, zato je izbira odvisna od vrednotenja posamezne aktivnosti in razširjenosti spoznanj pravih, torej ne le instinktivno slutenih amaterskih organizatorjev rekreacije.

Kakšen vpliv ima udejstvovanje človeka v posameznih rekreacijskih aktivnostih na njegove fizične sposobnosti, je raziskovalo in vrednotilo več raziskovalcev.

Kenneth Cooper je več popularnih aktivnosti znanstveno raziskal glede na količino energije (kisika), ki jo telo troši pri izvedbi posamezne aktivnosti. Dobljene vrednosti je nato pretvoril v točke tako, da je dal aktivnosti, ki porabi več energije več točk, aktivnosti, ki troši manj energije, pa manj točk. S tem je dobil točkovni sistem, na osnovi katerega je izdelal program uvajanja in program vzdrževanja kondicije za vsakega, ki opravi test funkcionalne sposobnosti »12 minutni Cooperjev test«. Test je preprost, saj se izmeri le pot, ki jo opravi izvajalec z maksimalnim naprežanjem v 12 minutah.

Podobno, kot je Cooper odmerjal posamezne aktivnosti in jih s točkami ocenil, so izdelani tudi vsi drugi programi, kot so: »trim kondicijske špira-

le« in kanadski program, objavljen pod imenom »5BX — 10BX plan«.

Vsi naštetih programi uvajanja in vzdrževanja kondicije zahtevajo dnevno vodenje oziroma dnevno udejstvovanje v športni rekreaciji. Ljudje pričakujejo od dnevnega udejstvovanja bodisi biološko, socialno ali kakšno drugo vrednoto. Pričakovane vrednote so osnovni motivi za udejstvovanje, zato je možnost lastne kontrole uspeha toliko pomembnejša in v neposredni zvezi z interesi.

Kljub spoznanju o potrebnosti športne rekreacije, kot smo to napisali že prej, pa nezainteresiranost prenekaterih vodilnih družbenih subjektov in tudi drugih ovira razvoj športne rekreacije v pravi smeri.

Oblike in vsebina dnevne rekreacije se v času in prostoru nenehno spreminjajo, zato se nek vzorec ali model, ki je nastal v določenem času in kraju, ne more uporabiti v drugem kraju in času brez korektur oz. znanstvene verifikacije.

V industrijsko razvitih deželah so danes znane tri oblike dnevne rekreacije: individualna, usmerjena in organizirana. Vsaka od teh je spoznavna po prostosti izbire:

— vrste rekreacijske dejavnosti

— časa in kraja udejstvovanja

— stopnje obremenitve

— socialne skupine

Največja prostost pri izbiri rekreacijske dejavnosti časa, prostora, obremenitve in socialne skupine, se ponuja pri individualni obliki dnevne rekreacije.

Pri usmerjeni je prostost omejena tako glede izbire rekreacijske dejavnosti, časa, kot socialne skupine. Posameznik lahko pri tej obliki izbere le tisto rekreacijsko dejavnost, za katero mu je delovna organizacija ali širša družbena skupnost zgradila objekt, napravo ali dala v uporabo rekvizit. Ta sredstva lahko uporablja le v tistem času, ki ga določi ponudnik in v taki socialni skupini, kot jo določi lastnik teh sredstev.

Pri organizirani obliki prostost izbire najmanjša. Posameznik lahko izbere le tisto rekreacijsko obliko oz. dejavnost, ki mu je ponudena, določen je čas, prostor, določena obremenitev in socialno okolje.

Čim večja je prostost izbire rekreacijske dejavnosti, časa, kraja, stopnje obremenitve in socialne skupine, tem več prebivalcev ima možnost zadovoljiti osebne interese. S tem je seveda dana hkrati tudi največja možnost pretiravanja ali premajhne obremenitve, anar-

hija v prostoru ali druge nepravilnosti. Obratno pa je pri oblikah, ki dovoljujejo manj prostosti izbire. Pri teh je poudarjena zadovoljitev interesov delovne organizacije in širše družbene skupnosti, hkrati pa tudi možnost večje načrtnosti in reda.

Na prostost izbire rekreacijske dejavnosti, časa, kraja, obremenitve in socialne skupine vpliva vrsta činiteljev predvsem pa:

— znanje in popularnost rekreacijske dejavnosti,

— količina in razporeditev prostega časa,

— obstoj naravnih, in materialno-tehničnih pogojev,

— lokacija in cena koriščenja objektov, naprav, rekvizitov ali naravnih rekreacijskih zelenih in vodnih površin,

— zdravstveni status, starost, spol in treniranost ter

— socialni status.

Vsi ti elementi so osnovni pogoji za obstoj in razvoj vseh treh oblik dnevne rekreacije.

Dopolnilo k 5. točki športne rekreacije del članka objavljenega v časopisu DELAVSKA ENOTNOST. Članek sestavil Ulaga A.

Seminar zaradi seminarja

V svetu, pa tudi pri nas, računamo, da bomo sčasoma potrebovali precej več strokovnjakov za organizirano preživljanje prostega časa, kot pa jih imamo danes. Pri tem se vsaj deloma zavedamo, da jih imamo že danes kljub prizadevanjem nekaterih, veliko premalo. Brez poklicnih organizatorjev rekreacije so še vedno številčno močne delovne skupnosti, tudi take s tisoč in več delavci, nimajo jih športne organizacije, da ne omenjamo krajevnih skupnosti, kjer se naj bi po naših načrtih odvijala glavna rekreacijska dejavnost.

Res je tudi, da je iz leta v leto več ljudi, ki se odločajo za študij na Visoki šoli za telesno kulturo v Ljubljani na lo-podobnih višjih in visokih šolah v naši širši domovini, toda prirastek strokovnjakov kljub temu ne dohaja potreb. Odnos do organizirane skrbi za prosti čas je namreč pri nas še dokaj mačehovski in podoben je odnos do ljudi, ki se poklicno ukvarjajo z rekreacijo. Zato tudi tolikšen osip organizatorjev aktivnega oddiha, ki v mnogih primerih ne najdejo v kolektivu osnovnega razumevanja za svoje delo.

Poleg omenjenega pa izvirajo problemi in težave poklicnih organizatorjev aktivnega oddiha tudi iz prešibke medsebojne povezanosti.

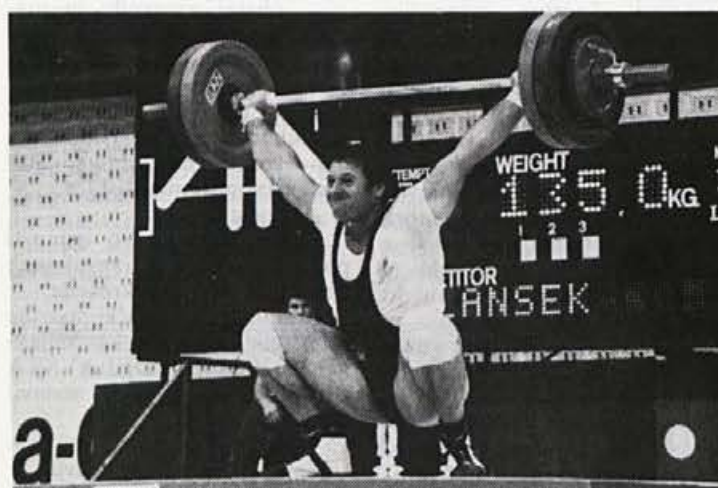
(Nadaljevanje prihodnjic)

Praprotnik Filip

še MIS-79

Elan pred vhom v stadion »POLJUDSKA LJEPOTICA« v Splitu

Uspel dvig našega predstavnika Melanška iz Velenja v najtežji kategoriji

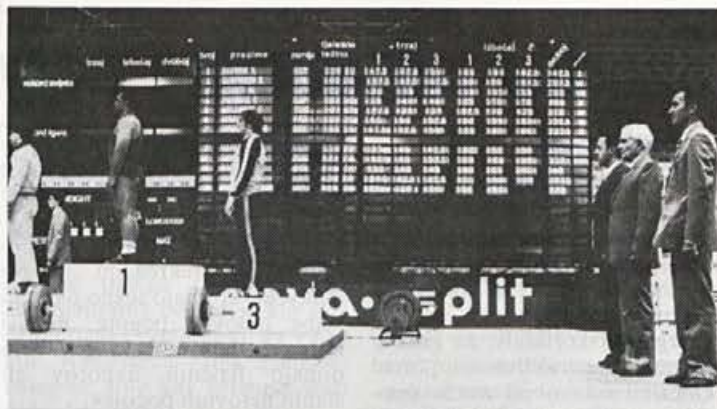

Dobitniki medalj v kategoriji. Srebrna medalja Tomljenovič Branko — Jugoslavija

Priprava uteži za naslednja tekmovalca

16 NAŠA SMUČINA

Ob poslušanju Egiptčanske himne

Čestitka zmagovalcu v kategoriji do 110 kg BASSAMU iz Egipta

Vsestranski preizkus — mojster za uteži, sodelavec Stane Kozamernik

Dobra informiranost v ZRVS

Informativno - propagandni dejavnosti, ki jo vodi ustrezna komisija pri občinski konferenci ZRVS Radovljica posvečajo v zadnjih letih vse več pozornosti. O tem priča tudi obsežen program, ki ga komisija dokaj uspešno uresničuje. Razen široko razvite mreže dopisnikov, ki redno obveščajo rezervne starešine in občane o dejavnosti krajevnih organizacij in občinske konference ZRVS v glasilu TV-15, Vestniku ZRVS Slovenije, Naši obrambi, Glasu, v glasilih delovnih organizacij in po lokalni radijski postaji Triglav, komisija posega tudi na druga informativno-propagandna področja, kot na primer v akciji pridobivanja novih naročnikov Naše obrambe, vključevanje v informativno dejavnost mladih novinarjev — učencev osnovnih šol, širjenju vojaško strokovne literature in dr. Komisija je na zadnjem sestanku prejšnji teden sprožila pobudo, da se vsa vojaško strokovna literatura, ki se hrani na sedežu OK ZRVS, na postaji milice in v občinski knjižnici zbere v enotno knjižnico, ki bo dostopna vsem rezervnim starešinam in drugim občanom. Knjižnica naj bi dobila prostor

na dosedanem sedežu OK ZRVS, glede na to, da bo ta dobila v decembru druge prostore v stavbi občinskih družbenopolitičnih organizacij.

Na predlog komisije je predsedstvo OK ZRVS letos prvič razpisalo natečaj za najboljši pismeni sestavek o pomenu in vlogi JLA, ki ga bodo napisali učenci vseh šestih osnovnih šol in posebne osnovne šole v Radovljici za praznik JLA. Ocenjevalna komisija bo predlagala avtorje najuspešnejših spisov za nagrade, ki jim bodo podeljene na osrednji občinski proslavi ob prazniku JLA. Natečaj bodo razpisali v prihodnje vsako leto.

V programu bo tudi v 1980. letu dobila svoje mesto akcija Naša obramba v vsako družino, čeprav je radovljiška občina z nad 3500 naročniki med tistimi, ki ima največ naročnikov te revije v Sloveniji. Sočasno si bodo člani komisije prizadevali, da bi v organizacijah ZRVS pridobili tudi čimveč naročnikov TV-15, pri čemer računajo na pomoč in sodelovanje aktivov ZRVS v osnovnih šolah in vodstev krajevnih organizacij ZRVS. J.R.

Vzgoja in izobraževanje

Na vseh področjih, predvsem v gospodarstvu, se samoupravljalci srečujemo z nešteti strokovnimi informacijami, organizacijskimi, ekonomskimi, tehnološkimi, kadroviskimi in drugimi. Za razumevanje teh je potrebna določena stopnja izobrazbe in razgledanosti. Pravzaprav gre tu za tisto, kar vključujemo v pojem funkcionalna izobrazba. Brez tega ostaja tudi najboljša informiranje podobno »pogovoru med gluhih« in samoupravljalci spet izgublamo možnosti za samostojno in stvarno odločanje. Toda izobraževanje je samo ena stran vzgojno-izobraževalnega problema: samoupravljalce je lahko dobro izobražen, pa vendar — če ni ustrezen vzgojen — če ni sprejel določenega sistema stališč, pojmovanj in družbenih vrednot, ki se skladajo s samoupravno socialistično družbo, lahko to svojo izobrazbo uporabi ne samo v korist, ampak tudi za nasprotovanje samoupravljanju in socializmu. Zato je vzgoja za samoupravljanje prav tako pomembna, če ne celo pomembnejša od najboljšega izobraževanja brez vzgojne komponente o samoupravnih vrednotah in intencijah.

Z navedenim je nakazana neprecenljiva vrednost marksističnega izobraževanja. To predvsem vključuje oblikovanje človekovega pogleda na svet, torej med drugim tudi vzgojo. Ne smemo namreč prezreti tega, da je znanje v bistvu samo po sebi mrtev in da je šele vzgoja tista, ki vključuje akcijo in takšno ali drugačno uporabo pridobljenega znanja. To pomeni, da mora biti samoupravljalce v izobražbenem in političnem smislu usposobljen za pravilno dojetje in ocenjevanje informacij, da se v fazah odločanja ne bo ravnal po trenutni »ponudbi«, ampak bo sodeloval z lastno racionalno in moralno presojo o vsem v organizaciji združenega dela, interesni skupnosti itd. Na tem področju naletimo na nekaj izredno težavnih ovir. Tako smo prišli do vprašanja, kaj storiti za polno vključevanje vseh v medsebojno obveščanje in samoupravno aktivnost.

Na navedeno vprašanje se ponuja veliko odgovorov. Mi se bomo poslužili opisa. Posameznik doživlja največje trenutke sreče tedaj, kadar se vede po svojih vrednotah in ugotavlja, da je njegovo ravnanje in delo v okolju ugodno sprejeto, priznано. Z drugimi besedami: v vsakem posamezniku tli, seveda povezano z drugimi socialnimi motivi, močna potreba po soude-

ležbi v družbenem dogajanju, ki bi jo lahko pogojno poimenovali potreba po soodločanju o družbenih zadevah ali — kakor smo že enkrat zapisali, da se samo po sebi ponuja natančnejše poimenovanje — potreba po samoupravljanju. Prav to moramo upoštevati in poskušati z našim delom ustvariti resnično komunikacijo med vsemi v združenem delu, ustvariti moramo tak dvogovor, da bomo drug drugega razumeli.

Če si bomo prizadevali, da bi naše informiranje in komuniciranje v združenem delu postajalo vedno bolj javna tribuna

delovnih ljudi, potem lahko računamo, da bodo ljudje sprejeli to dejavnost za svojo; da bodo brez pomislekov in strahu ter kritično izrazili svoja mnenja, prepričanja, načenjali probleme, stališča drugih, predloge, zahtevali sprotno reševanje problemov dela in še in še, in nenazadnje da se bodo čutili varne tudi tedaj, ko bodo potrebovali pomoč kolektiva pri reševanju lastnih problemov itd.

Seveda pa je to le eden od vzgibov za večjo družbeno dejavnost, le kamenček v mozaiku življenja.

Jože Ropotar

VSE ELANOVE EKIP IZPADLE ŽE V PREDTEKMOVANJU

Organizacija letošnjega sindikalnega prvenstva v odbojki je glede na veliko število prijavljenih ekip potekala v nekoliko drugačni obliki kot prejšnja leta, ko so bila tekmovanja končana v enem dnevu. Vendar pa so trajala pozno v noč, pri tem pa so morale ekipe, ki so se uvrstile v finale, odigrati po pet srečanj in več. Tolikšen napor je za sindikalno tekmovanje prevelik, zato se je tekmovalna komisija odločila organizirati tekmovanje po predtekmovalnih skupinah, kjer bi bilo vse gotovo v enem popoldnevu, nato pa bi se zmagovalci teh predtekmovalnih skupin pomerili med seboj za razvrstitev od prvega do četrtega mesta, ostali pa bi bili uvrščeni glede na svojega predstavnika iz predtekmovalne skupine.

Za tekmovanja se je prijavilo 17 moških in 13 ženskih ekip. Ženske ekipe so bile z žrebom razdeljene v tri predtekmovalne skupine; nosilci so bile tri prvouvrščene ekipe lanskega prvenstva. Po žrebu je naša boljša ekipa nastopala v skupini z lani drugouvrščeno ekipo Vezenin, ekipo Iskre Lipnica ter Almiro. Zasedle so tretje mesto v skupini, v kateri je premočno zmagala Iskra Lipnica. Druga ekipa je bila izžrebana v skupino skupaj z lani tretje uvrščeno ekipo Bolnice Begunje, ekipo PTT Radovljica ter LIP z Bleda. Sodelovale so predvsem zaradi točk, ki jih dobi ekipa, če se udeleži tekmovanja. Glede na to so bile zadnje v skupini, kjer je zmagala ekipa LIP Bled. V finalu ženskih ekip pa je zmagala ekipa Iskre Lipnica.

Končni rezultati ŽENSKE:

1. Iskra Lipnica	100
2. Sob Radovljica	90
3. LIP Bled	80
7. ELAN II	42
11. ELAN I.	10

Uvrščenih 11 ekip.

Moške ekipe so bile prav tako z žrebom razporejene v štiri predtekmovalne skupine; nosilci so bile prve štiri ekipe lanskega prvenstva. Elanova prva ekipa je igrala v skupini z Verigo I., Bolnico Begunje in Vezeninami. V prvi tekmi so gladko premagali Bolnico Begunje, v drugi pa tesno izgubili z Verigo I., medtem ko ekipe Vezenin sploh ni bilo. Druga ekipa je igrala v skupini na Bledu skupaj z GG Bled I., Iskro Lipnica II. ter Iskro Otoče. Dve tekmi so izgubili, ekipe Iskre Otoče pa ni bilo in so tako zasedli tretje mesto v skupini, kjer je zmagal GG Bled I.

Po končanem predtekmovanju so se v finale uvrstili slučajno vsi nosilci skupin in sicer iz prve skupine Plamen Kropa, iz druge GG Bled I., iz tretje Veriga I in iz četrte Iskra Lipnica I. V finalu so igrali vsak z vsakim in tako dobili končni vrstni red prvih štirih, na osnovi katerega so bile razvrščene tudi vse ostale ekipe ki so izpadle že v predtekmovanju.

Končni rezultati MOŠKI: uvrščenih 14 ekip.

1. GG Bled I.	100 točk	(m + ž)	151 točk
2. Plamen Kropa	90 točk	"	90 točk
3. Veriga Lesce I.	80 točk	"	107 točk
4. Iskra Lipnica I.	70 točk	"	230 točk
5. Iskra Lipnica II.	60 točk	—	—
6. GG Bled II.	51 točk	—	—
7. ELAN Begunje I.	42 točk	(m + ž)	119 točk
9. ELAN Begunje II.	25 točk	—	—

Filip
Praprotnik

Najboljša TOZD, DS v športu

TOZD VZDRŽEVANJE V VODSTVU

Tekmovanje za najboljši TOZD ali DS na športnem področju za leto 1979 prehaja v zaključni del in zato je vsak rezultat, dosežen sedaj, pomembnejši za nastopajoče ekipe, predvsem tam, kjer so razlike minimalne. Najbolj velja to za vodilne ekipe, tako za TOZD Smuči, ki je do sedaj vodil, in seveda tudi za TOZD Vzdrževanje, ki se iz discipline v disciplino bolj približuje vodečemu. Tako je sedaj po sedmih disciplinah še vedno nehvaležno napovedovati končnega zmagovalca, saj je trenutno le točka prednosti TOZD Vzdrževanje pred TOZD Smuči. To točko prednosti pa so si Vzdrževalci priborili prav pri zadnji disciplini — kegljanju borbene partije, o katerem naj napišem par besed.

Tekmovanje je organizirala kegljaška sekcija in je bila 6. 10. 79 na kegljišču Doma upokojencev v Radovljici. Tokrat se je prvič v dosedanjem poteku tekmovanja prijavilo in nastopilo vseh 6 TOZD in DS, in ravno zato je bil boj toliko bolj zanimiv, obenem pa to dokazuje, da je kegljanje disciplina, ki privlači največ ljudi, vsaj pri nas. Razveseljivo pa je to predvsem zato, ker bo v kratkem na sporedu občinsko sindikalno prvenstvo v kegljanju in tako ne bomo imeli veliko problemov z zbiranjem udeležencev.

Tokrat smo lahko že po sestavi ekip ugotavljali in predvidevali ožje kandidate za prvo mesto. Predvsem so bile to ekipe Vzdrževanja, Smuči in Športnega orodja, medtem ko so druge ekipe nastopile le zaradi sodelovanja. Ekipe TOZD Vzdrževanje je upravi-

čila vlogo favorita in na koncu zmagala s prednostjo 36 kegljev pred drugouvrščeno ekipo TOZD Športna orodja. Tretje mesto TOZD Smuči pa je bilo precejšnje razočaranje tega tekmovanja, poleg tega pa je njihov zaostanek 66 kegljev za prvoplasiranim precejšen in tudi to dokazuje slabo kvaliteto njihovega nastopa. Tako kot je Smučarija presenečenje v negativnem smislu, tako je uvrstitev in tudi rezultat Športnih orodij presenečenje v pozitivnem smislu.

Na koncu pa naj napišem še nekaj besed o samih pravilih tekmovanja, predvsem za tiste ki so tokrat prvič slišali za to vrst kegljanja. Ekipe TOZD ali DS je bila sestavljena iz 5 tekmovalcev in 1 rezerve. Na začetku tekmovanja kapetan ekipe odda zapisnikarju točen vrstni red nastopa tekmovalcev, ki ga ne sme spreminjati, dokler meče ekipe na eni stezi. Le v primeru, ko rezervni igralec zamenja nekoga iz ekipe in še to samo med dvema setoma. Ekipe tako nastopi najprej na eni stezi, kjer ima vsak tekmovalac v enem setu na voljo 3 mete na čiščenje, po treh metih prvega nastopajočega, naslednji tekmovalac začne z metanjem 3 metov na pozicijo, ki je ostala od predhodno nastopajočega tekmovalca itd., tako da se zvrsti vseh pet tekmovalcev, nakar je prvi set končan. V drugem setu prične z metanjem drugonapisani tekmovalac in v takem redu do konca, tako da na eni stezi ekipa opravi 5 setov. Vsak tekmovalac ima tako na eni stezi na voljo 5 X 3 mete ali skupaj 15, na obeh stezah pa 30. Seštevek rezultatov na obeh stezah nam da končni rezultat, na osnovi katerega se določi vrstni red.

KONČNI VRSTNI RED:

1. TOZD Vzdrževanje: (Gašperin J., Kocjančič J., Hanžič J., Kolman J., Toman S.)	370 podrtih k.
2. TOZD Športna orodja: (Bec M., Šlibar M., Kelih D., Blažič A., Hrovat A., Pretnar F.)	334 podrtih k.
3. TOZD Smuči: (Gluhar D., Legat Z., Vrečko M., Debeljak M., Peinkihner M.)	304 podrtih k.
4. DS Skupnih služb: (Vidic M., Košir M., Zajc B., Lombar M., Gregorič L., Resman A.)	259 podrtih k.
5. TOZD Inštitut: (Kozinc B., Zupan D., Praprotnik F., Kozamernik S., Tonejc J., Finžgar P.)	256 podrtih k.
6. TOZD Plastika: (Kralj I., Mulej J., Gosak D., Kejžar T., Alibegič A.)	237 podrtih k.
7. TOZD Trgovina: (Blažič T., Kolman B., Jesenšek V., Olip B., Leš L., Cerar J.)	209 podrtih k.

VRSTNI RED v tekmovanju najboljši TOZD — DS na športnem področju za leto 1979.

	točk
1. TOZD Vzdrževanje	67
2. TOZD Smuči	66
3. TOZD Inštitut	39
4. DS Skupnih služb	31
5. TOZD Trgovina	22
6. TOZD Športna orodja	17
7. TOZD Plastika	7

Praprotnik Filip

Naš državni prvak Miroslav Kezunović iz Sarajeva

Naši reprezentantki Jasna Dokl in Adela Ivanović

Gasilci ELAN: BPT Tržič

ŠPORTNO SREČANJE GASILCEV ELANA IN GASILCEV IZ BPT IZ TRŽIČA

SREDI OKTOBRA JE BILO TRADICIONALNO ŠPORTNO SREČANJE GASILCEV ELANA IN GASILCEV IZ BPT IZ TRŽIČA.

Tekmovali smo v devetih športnih disciplinah. Borbe so potekale v lepih športnih borbah in do zadnjih sekund se ni vedelo, kdo bo zmagovalc.

Pričeli smo s streljanjem moški in povedli z 1:0. Takoj zatem so nastopile ženske, ki pa so nas razočarale, saj so komaj izvleklo neodločen izid.

Sledil je štafetni tek žensk, v katerem so po odličnem teku slavile naše članice: Dragica, Tina in Lidija.

Nato so se članice pomerile v metu vrvi v cilj. Po treh metih je bil rezultat nerešen in šele ponovni meti so odločili zmagovalca. Sreča se je nasmehnila gasilkam iz Tržiča.

Finale prvega dela je bil vlek vrvi. Za ekipo gasilcev iz Tržiča so nastopili tekmovalci, ki so v povprečju tehtali več kot naš najtežji Šiška Alojz, ki je letos prejel diplomu v tej disciplini v mladinski delovni brigadi.

Tekmovalci so tako zavzeto vlekli vrv, da je varnostni inženir tov. Zajc že mislil prekiniti dvoboj, da ne bi ob pretirganju vrvi prišlo do nesreče. Z največjo muko in s skrajnimi naporu so naši tekmovalci v odlo-

čilnem tretjem poizkusu potegnili nasprotnike čez rdečo črto.

Pred odhodom v telovadnico v Lesce je bil rezultat 3,1/2 : 1,1/2 za nas. Igre z žogo pa so rezultat izenačile. Rokomet smo izgubili, kljub temu da sodnik ni imel piščalke in da ni znal žvižgati niti na prste. Tudi v nogometu se nam ni godilo nič bolje. Več ključnih igralcev je bilo poškodovanih ali odsotnih. Naš najboljši internacionalce Bojan pa je bil odvrnjen že od rokometu in pri nogometu ni mogel pokazati prave vrednosti. Končni rezultat je bil 3:1 za goste.

Sledilo je še kegljanje žensk in kegljanje moških. Prve so kegljale ženske in dosegle odlične rezultate. Zopet smo povedli in bili smo na pragu zmage. Z nastopom smo začeli moški, 10 na vsaki strani. Povedli smo že v prvem nastupu in vodili vse do odločilnega zadnjega desetega nastopa. Odločali so živci. Vsak je navijal za svoje in skoraj neverjetno je, da je od 300 lučajev na vsaki strani odločal prav 300-ti lučaj, ki je gasilec iz Tržiča prinesel izenačenje in s tem neodločen rezultat. Med gosti je zavladalo nepopisno veselje, saj jih je zadnji uspešen met rešil poraza.

Po končanem tekmovanju smo organizirali tovariško srečanje vseh nastopajočih v gostišču v Ribnem, kjer smo si opomogli od celodnevni naporov in nadoknadili izgubljene kalorije ter se ob zvokih ansambla »Tacman« veselo zavrteli.

Resman Andrej

Gasilke med tekmovanjem

Gasilci pri vlečenju vrvi

Mali nogomet

JESEN USPEŠNEJŠA OD POMLADI

Zadnje nedeljo v avgustu so ponovno oživila travnata igrišča za mali nogomet, saj se je pričel jesenski del občinske lige. Za marsikoga je bil to začetek boja za obstanek, za druge pa boj za prvaka. Med tistimi, ki so se morali boriti za obstanek, je bila tudi Elanova ekipa, ki je letos prvič nastopila v takoiimenovani A ligi. Če se kratko spomnimo spomladanskega dela, je naša ekipa držala predzadnje mesto na lestevici, z osvojenimi štirimi točkami in zelo slabo gol razliko — 34 golov. Čeprav so bili v dokaj težkem položaju, pa so se odločili da se bodo borili do konca. Čeprav so v jesenskem delu osvojili sedem točk, pa bodo vseeno morali zapustiti A ligo.

Če primerjamo igro Elanovcev v jesenskem delu z igro spomladi, ugotovimo, da se še vedno pojavljajo napake spomladanskih kol, ko so prvi polčas rešili v svojo korist, v drugem pa izgubili ali pa remizirali. Probleme imajo tudi z igralci, saj je bilo le malo tekem, ko ne bi bilo problema z rezervnimi igralci.

Že v prvem kolu so se sestali z neposrednim konkurentom za obstanek, z ekipo Žita in jih gladko premagali 9:4. Tokrat se je prvič dogodilo, da je bila igra v drugem polčasu boljša kot pa v prvem.

V drugem kolu je prišel pričakovani poraz z ekipo Stola in to minimalno 0:3. Tekma je bila dokaj dobra, tako da so tudi Elanovci imeli nekaj priložnosti, ki pa jih niso izkoristili, medtem ko je gostom to uspelo.

Tretje kolo je bilo mogoče odločilno za obstanek, saj so se ponovno srečali z enim od konkurentov za obstanek, ekipo Elmonta. Vendar pa jim sreča ni bila naklonjena in so katastrofalno izgubili s 7:1. Za tako visok poraz je v največji meri kriv nesigurni vratar.

Tudi nasprotnik v četrtem kolu, ekipa JLA Radovljica, je bila neposredni konkurent

našim v boju za obstanek, saj je imela po spomladanskem delu le štiri točke prednosti, v jesenskem delu pa je doživljala poraz za porazom. Vendar so bili na koncu tega srečanja gostje lahko bolj zadovoljni, saj so osvojili pomembno točko. Rezultat 3:3 ni obetal boljših časov za naše moštvo.

Peto kolo in gostovanje v Kropi pri lanskoletnem konkurentu za prvo mesto v B ligi je prineslo novo upanje, predvsem pa dobro igro v drugem polčasu in tako zaslužen točko v gosteh. Po vodstvu Plamena 4:1 je Elanovcem v drugem polčasu uspelo izenačiti na 4:4.

Šesto kolo ni prineslo novih točk, saj je bila ekipa Vrbenj premočan nasprotnik in je zaslužen zmagala 4:0.

Tudi sedmo kolo ni bilo boljše od šestega. Ponovno visok poraz z ekipo Merkurja 7:2. Tako so bile praktično vse možnosti za obstanek zapravljene.

V osmem kolu so Elanovci gostovali v Gorjah in po prvem polčasu prepričljivo vodili s 5:0. Toda drugi polčas je prinesel isto kot prenekateri v spomladanskem delu, ko so po vodstvu s težavo osvojili eno točko. Tudi tokrat so dobivali gol za golom in s težavo obdržali neodločen rezultat 5:5.

Deveto kolo je prineslo dve točki in to na domačem terenu v srečanju z ekipo Donata. Rezultat 3:2 ni bil več pomemben v boju za obstanek, ker so bile vse možnosti že zapravljene.

Tudi poraz v desetem kolu proti ekipi Kamne Gorice ni bilo nikakršno presenečenje, saj Elanovci niso nastopili kompletni.

Tako je tekma zadnjega kola z ekipo Mošenj le še formalnost.

Praprotnik Filip

ČASOPIS GLAS V VSAK GORENJSKI DOM

Obilica novic iz vašega kraja, z Gorenjske in ostalega sveta prinaša gorenjski Glas.

Pismonoša vam ga bo nosil na vaš naslov vsak torek in petek, če ga naročite. Naročniška cena ni visoka, za I. polletje 1980 (za 50 števil) je le 175,- din! Do konca leta pa ga vam lahko pošljamo na brezplačen ogled, zato nam le sporočite vaše želje.

Naš naslov je:
 ČP Glas
 64000 KRANJ
 Moše Pijadeja 1 (tel. 23-341)

NAROČAM GLAS

Ime in priimek: .....

Stanovanje: .....

Pošta: .....

Domislice

Kdor nima niti enega poštenega prijatelja, ni vreden, da živi.

Slabost je edina napaka, ki je ni mogoče popraviti.

Človek vedno išče sam sebe.

Posnemati je treba velika dela, ne besede.

Duh časa ne želi napredka, temveč ga zahteva.

Nikoli ne sili skozi zid s svojo glavo.

Kdor ima urejen značaj, mu je urejeno tudi življenje.

Leta starosti so črvi, ki uničujejo cvetje mladosti.

Oblast gre po naravi boljšemu v last.

Zahvala

Ob smrti

MARINČIČ ANTONA

se sodelavcem polizdelka zahvaljujem za podarjeno cvetje in izrečeno sožalje.

Poljanar Vinko z družino

Zahvala

Ob boleči izgubi drage mame

MAUKO MARIJE

se iskreno zahvaljujem sodelavkam lakirnice za denarno pomoč, namesto venca na grob in vsem tistim, ki so mi izrekli sožalje.

Žalujoča hčerka Anica z družino

Zahvala

Ob smrti očeta

PIPAN JANEZA

se zahvaljujem sodelavcem metalne delavnice za izrečeno sožalja in denar namesto venca na grob

Jagodic Francka z družino

Janezu Debeljaku v slovo

Ko smo zvedeli o prometni nesreči nismo mogli verjeti, da te ne bo več med nami.

Dopoldan si še delal na svojem delovnem mestu, v večernih urah pa je bilo nadomna vsega konec.

Bil si vester delavec, dober prijatelj, vedno pripravljen vsakomur priskočiti na pomoč. S svojo duhovitostjo si pripomogel k vedremu razpoloženju, bodisi na delovnem mestu ali v drugem okolju.

Pred 18 leti, ko si prišel v našo delovno organizacijo, si se takoj vključil v industrijsko gasilsko društvo, kjer si ostal do konca. Vedno si se rad udeleževal vseh gasilskih prireditvah in ni ti bilo žal časa, ki si ga prebil med nami. Nešteto krat si nas na svojsten način zabaval na raznih ekskurzijah in drugih prireditvah. Imel si še mnogo načrtov pred seboj. Že pred nedavnim si nam dejal, da se boš vključil v gasilsko desetino v Dvorski vasi, kjer bi jim s svojimi izkušnjami zelo koristil.

Dragi Janez! Z žalostjo se poslavljamo od tebe. Teško je slovo, ker smo te imeli radi. Mnogo prezgodaj odhajaš od nas in vsi te bomo zelo pogrešali.

Ko se poslavljamo od tebe, ti moramo izreči zahvalo za vse, kar si nam podaril s svojim delom.

Počivaj v miru.

Vsem domačim pa globoko sožalje.

Gasilci Elana in sodelavci.

Zahvala

Ob prerani smrti dragega sina, brata in očeta

JANEZA DEBELJAKA

se iskreno zahvaljujemo vsem za izrečeno sožalja in spremstvo na zadnji poti. Posebna zahvala kolektivu tovarne ELAN, gasilcem in njegovim sodelavcem za vsestransko pomoč in pozornost.

Vsi njegovi